



МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ



О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ ЗА 2015 ГОДИНА

София, Март 2016 г.

ВЪВЕДЕНИЕ:

Дейността на Агенцията за социално подпомагане (АСП) през 2015 г. се осъществи в съответствие с приоритетите, залегнали в Стратегическия план на АСП за периода 2014-2018 г. и насочени към изпълнение на държавната политика по гарантиране правото на адекватна социална закрила за всички български граждани и за всеки гражданин на друга държава, намиращи се на територията на България. В тази връзка, визията на Агенцията за социално подпомагане за 2015 г. бе подобряване адекватността и устойчивостта на системите за социална закрила и социално включване.

Дейностите, осъществявани от Агенцията (чл. 2, ал. 2 от Устройствения правилник), са:

- отпускане на социални помощи и на семейни помощи за деца;
- предоставяне на социални услуги;
- координиране, планиране и развитие на социалните услуги;
- контролиране спазването на утвърдени критерии и стандарти за извършване на социални услуги, предоставяни на лица;
- разрешаване откриване, закриване, промяна на вида и капацитета на специализирани институции и социални услуги в общността, когато са делегирани от държавата дейности;
- регистриране лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за социално подпомагане, извършващи социални услуги;
- изготвяне на обобщени годишни отчети и анализи за дейността в областта на социалните помощи и социалните услуги, които представя на министъра на труда и социалната политика;
- изготвяне на проекти на нормативни актове в областта на социалните помощи и социалните услуги;
- други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
АГЕНЦИЯТА ЗА
СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ ЗА 2015
ГОДИНА

София 1051,

ул. „Триадица“ №2

телефони:

(02) 811 9 607

(02) 8119 639

горещ телефон:

(02) 935 05 50

С Постановление № 965 на Министерски съвет от 16.12.2005 г., Агенцията за социално подпомагане беше определена за междинно звено по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз и националния бюджет в рамките на програмния период 2007-2013 година. В тази връзка Агенцията работи за създаване на условия за:

- насърчаване на устойчивото развитие на социалните услуги за уязвими хора и групи;
- стимулиране на инициативите в сферата на социалната икономика;
- подобряване достъпа до здравни услуги и повишаване на здравната култура, особено сред уязвимите групи,

с цел: Подкрепа за социално включване.

Агенцията за социално подпомагане е определена за Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. - с решение на МС от 08.09.2014 година. Оперативна програма е одобрена с Решение за изпълнение на Европейската комисия от 05.12.2014 година.

Програмата допринася за постигане на Националната цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г. в съответствие с целите на стратегия „Европа 2020“. В изпълнение на тази цел, програмата се насочва към лицата, живеещи в най-висока степен на бедност и социална изолация. Програмата се изпълнява на територията на цялата страна.

Със средства от Програмата ще се реализира подпомагане с храни като основно материално лишение, чрез два основни типа операции – предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти и осигуряване на топъл обяд. Операциите се реализират ежегодно. Общият бюджет по Оперативната програма през периода 2014-2020 г. е 123 312 076 евро.

Стратегическа цел № 1: Да се създадат условия за гарантиране на адекватна социална закрила и пълноценно социално включване на всички граждани.

Приоритет № 1.1.:

- *Да се създадат условия за гарантиране на социална защита на уязвимите групи от населението;*
- *Създаване на условия за изпълнение и повишаване ефективността на програмите за социално подпомагане.*

ПРОГРАМА „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ДИФЕРЕНЦИРАН ПОДХОД“

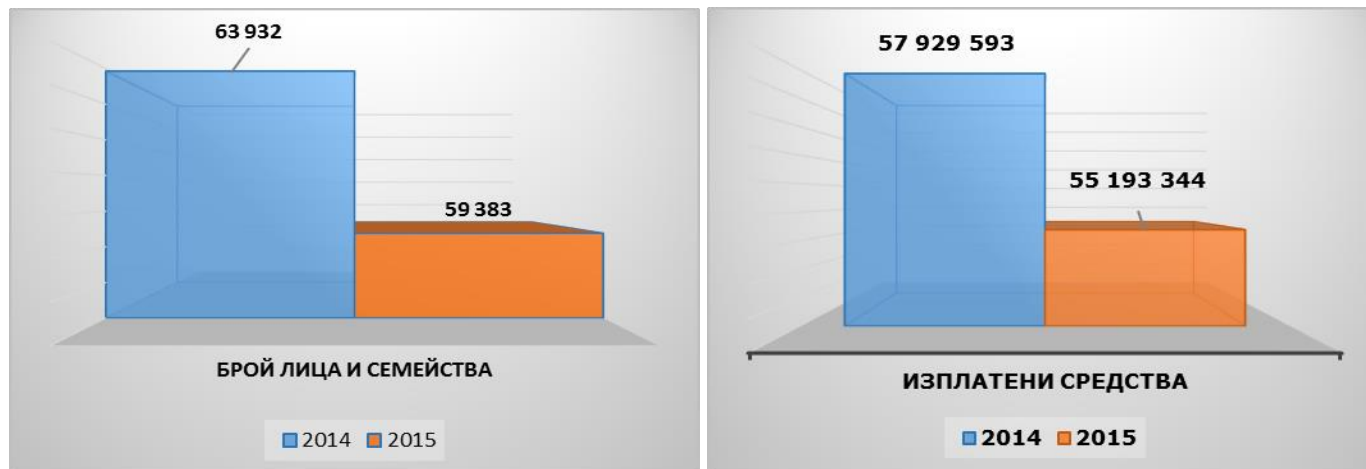
Законът за социално подпомагане регламентира видовете помощи, предназначени да подкрепят нуждаещи се лица и семейства, които живеят под определен защитен доход, за задоволяване на основните им жизнени потребности. Програмата се изразява в отпускане на месечни помощи, които допълват личните доходи до определена граница, еднократни и целеви помощи.

Във връзка с изпълнението на дейностите по отпускане на социални помощи, съгласно Закона за социално подпомагане (ЗСП) и Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), в Агенцията за социално подпомагане (АСП) ежесечно постъпват данни от дирекции „Социално подпомагане“ (ДСП) чрез регионалните дирекции за социално подпомагане (РДСП) в страната.

За **2015** г. по реда на ППЗСП с еднократни, целеви и месечни социални помощи в страната са подпомогнати общо **59 383 лица и семейства**. Изплатената сума е **55 193 344 лева**.

За **2014** г. с еднократни, целеви и месечни социални помощи, отпускани по реда на ППЗСП, в страната са подпомогнати общо **63 932 лица и семейства**, а изплатената сума е **57 929 593 лева**.

Наблюдава се **намаление** на подпомаганите лица и семейства по ЗСП и ППЗСП с **4 549 случая** (около **7%**).



Данните по видове социални помощи са, както следва:

1. Месечни помощи по реда на чл. 9 от ППЗСП:

По информация, предоставена от дирекциите "Социално подпомагане" за **2015 г.**, с месечни помощи по реда на чл. 9 от ППЗСП в страната са подпомогнати **средномесечно 52 279 лица и семейства**. Изплатената сума е **53 119 105 лева**. За **2014 г.** средномесечно са обхванати **52 485 случая**. Изплатената сума е била **54 744 818 лева**. Данните показват **минимално намаление** на средномесечния брой подпомогнати лица и семейства през 2015 г. - с **206 бр.** (около **0,4%**).

2. Еднократни помощи по реда на чл. 16 от ППЗСП:

За **2015 г.** общият брой на отпуснатите еднократни помощи в страната е **6 912**, за които са изплатени **1 991 576 лева**. За същия отчетен период на **2014 г.** **11 227** лица и семейства са получили общо **3 088 423 лева**.

Сравнителният анализ показва **намаление с 4 315 броя** (около **38%**) **на лицата**. Намалението се дължи на изплатените значителен брой помощи в максимален размер на хората, пострадали от природни бедствия през пролетта и лятото на **2014** година.

3. Целеви помощи за наем на общинско жилище

През **2015 г.** **средномесечно** се подпомагат **192 лица**, а изплатената сума е **82 663 лева**. За същия период на **2014 г.**, средномесечно са подпомогнати **220 лица**, а изплатената сума е **96 352 лева**.

4. Целеви средства за диагностика и лечение:

В ПМС № 17 от 31.01.2007 г. (обн. в ДВ, бр. 13 от 09.02.2007 г.), са регламентирани условията и реда за заплащане стойността на оказаната болнична медицинска помощ за диагностика и лечение в лечебните заведения на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес.

С цел осигуряване на компетентен и ефективен контрол по разходване на публичните финансови средства, предназначени за болнично лечение на тези здравнонеосигурени лица, Министерски съвет прие Постановление № 313 от 27.12.2013 г., обн. в ДВ, бр. 2 от 07.01.2014 г., в сила от 01.01.2014 година. Съгласно промените, средствата за заплащане на проведеното болнично лечение се предоставят целево по бюджета на АСП, но се изплащат на болничните заведения чрез Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

По предоставената информация от териториалните поделения на АСП за **2015 г.** **4 501** здравнонеосигурени **лица отговарят на условията на ПМС № 17/2007 г.**, изготвени са положителни социални доклади, които са изпратени на болничните заведения, където са лекувани. Тъй като на АСП не се предоставя информация от НЗОК за броя на обслужените лица в анализа има само финансов показател.

Към 31.12.2015 г. на лечебните заведения за болнична помощ, чрез Националната здравноосигурителна каса са преведени **2 628 820 лева**. За същия период на миналата година са изплатени **2 579 139 лева**.

5. Целеви помощи за ветерани от войните и военноинвалиди:

Условията и редът за предоставяне на целеви средства и помощи на ветераните от войните и военноинвалидите са регламентирани в следните нормативни актове:

– Закон за ветераните от войните; Правилник за прилагане на Закона за ветераните от войните и Наредба № 3 от 24.08.2012 г. за реда за предписване, отпускане и контрол на лекарствени продукти и дентална помощ на ветераните от войните;

– Закон за военноинвалидите и военнопострадалите; Правилник за прилагане на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите и Наредба № 4 от 19.10.2012 г. за реда за получаване и заплащане на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите.

От началото на **2015 г.** общият **средномесечен брой** на случаите е **4 656**, от които **1 793** военноинвалиди и военнопострадали и **2 863** ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е **3 475 382, в т.ч. 2 869 314 лв.** трансфер на средства към НЗОК.

За **миналата година** средномесечният брой случаи са **5 746**, от които **1 815** военноинвалиди и военнопострадали, и **3 931** ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е **4 272 559 лв., в т.ч. 3 612 567 лв.** трансфер на средства към НЗОК.

По програмата **„Предоставяне на социални помощи при прилагане на диференциран подход“** през **2015 г.** експерти от отдел „Социални и семейни помощи“ (при Главна дирекция „Социално подпомагане“ в Централно управление на АСП), са участвали в работата на междуведомствени работни групи за:

- изготвяне на нова концепция за ЗСП;
- обсъждане на възможностите за ограничаване използването на предоставяните като целева помощ за отопление средства за закупуване на нискокачествени твърди горива;
- разработване на концепция за система за заетост, чрез ваучери за услуги;
- промяна на Закона за насърчаване на заетостта;
- по Национален план за действие по заетостта (НПДЗ).

Във връзка с увеличаващия се брой на чужди граждани, търсеци закрила и убежище в Р България, **експерти участваха в работни групи, срещи и кръгли маси** за създаване на организация и взаимодействие между институциите, както следва:

➤ Работни групи за:

- разработване на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците;
- изготвяне на споразумение и Наредба за интеграция на бежанци и проект на Споразумение за интеграция;
- по проучване на нуждите на кандидатите за статут и лицата с международна закрила по възраст, пол и принадлежност към социална група (AGD) през 2015 г.;

➤ **Работни срещи за:**

- разработване на единен механизъм за действие между МВР и МТСП (АСП, АЗ), с което да се повиши ефективността на превенцията на престъпността и правонарушенията;
- за обсъждане на План за действие за изпълнение на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- за интеграцията на ромите.

➤ **Кръгли маси на теми:**

- „Закрила на уязвимите лица, търсеци и получили международна закрила“;
- „Партньорство за осигуряване на достъп до жилищно настаняване на лицата, получили международна закрила в РБ“;
- „Уязвимите групи между гражданското общество и държавата“;

➤ **Други участия:**

- обсъждане на анализ на БАН, отнасящи се до борбата с бедността и социалното изключване.
- в обучителни и други семинари по интеграция на бежанците, затворниците, превенция на престъпността, дискриминация и други;
- семинар, относно равенство между мъжете и жените (тема „Равенство при вземане на решения в областта на икономиката“), и други.

Изготвени и предоставени на териториалните поделения в страната са **4** указателни писма, във връзка със законосъобразното прилагане на ЗСП и ППЗСП. Изготвени са **2** указателни писма във връзка с Методиката за разпределение на средствата по Фонд „Социална закрила“ и **4** указателни писма по Оперативна програма за храни по Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020 година.

Изготвени са общо **371** отговора на писма до Администрацията на Президента на Република България, до Приемната на Администрацията на Министерски съвет, до кметове и областни управители, до Комисията за защита от дискриминация и до други институции и граждани.

ПРОГРАМА „ЦЕЛЕВА СОЦИАЛНА ЗАЩИТА ЗА ОТОПЛЕНИЕ“

В Наредба № РД 07-5 от 16.05.2008 г. (Наредбата) са регламентирани условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление на лица и семейства през отоплителния сезон.

Съгласно нормативно определените условия, цитирани в Наредбата, право на целева помощ за отопление имат лицата и семействата, чийто средномесечен доход за предходните шест месеца преди месеца на подаване на молбата-декларация е по-нисък или равен от диференциран минимален доход за отопление. Тези лица и семейства трябва да отговарят и на условията по чл. 10 и чл. 11 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП). Целевата помощ се отпуска след преценка на доходното,

имущественото, здравословното състояние, възрастта и семейното положение, като размерът на същите се определя ежегодно, съобразно промените в цените на електроенергията за битови потребители. Диференцираният минимален доход за отопление е определен в чл. 2, ал. 4 от Наредбата.

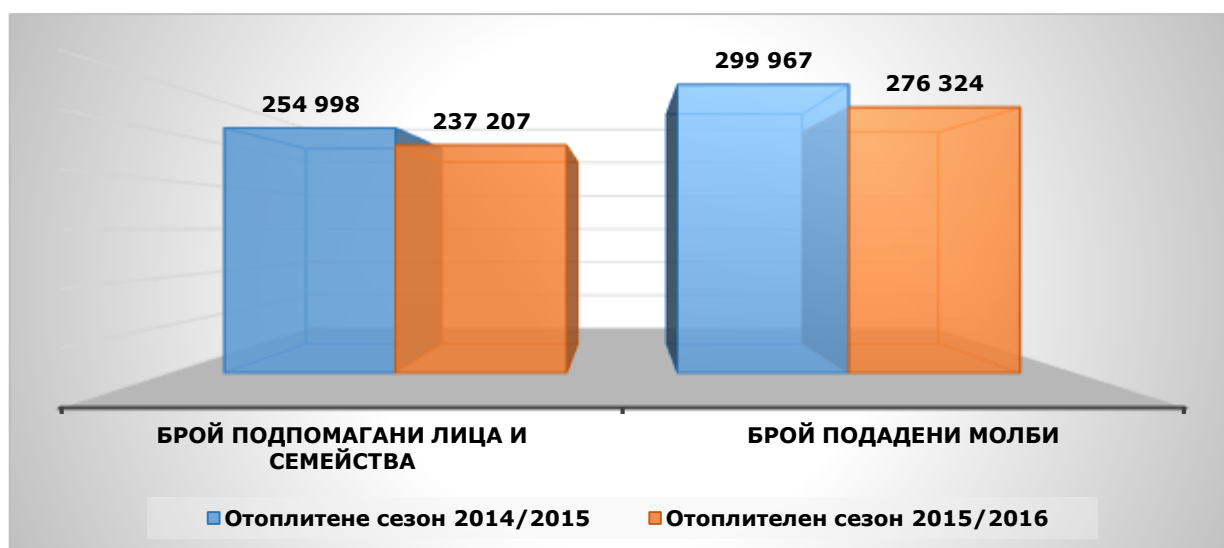
За отоплителен сезон 2015/2016 г. бяха направени следните изменения и допълнения на Наредбата:

✓ При определяне правото на целеви помощи за отопление размерът на пенсиите, определен след 1 юли 2008 г., се намалява с коефициент **1,269**. Промяната е с цел да не се допусне отпадане на пенсионери с нисък доход от целево енергийно подпомагане през предстоящия отоплителен сезон само поради осъвременения размер на пенсията им.

✓ Размерът на целевата помощ за отоплителен сезон 2015/2016 г. бе определен на **72,20** лв./месечно.

За отоплителен **сезон 2015/2016** са **подадени 276 324** молби-декларации, като помощта са получили **237 207** лица и семейства. Към 31.12.2015 г. са изплатени **46 884 532** лв., които включват средства за месеците ноември и декември. С ПМС № 372 от 23 декември 2015 г. бяха одобрени допълнителни разходи по бюджета на Министерство на труда и социалната политика в размер до 13 000 000 лв. - за изплащане на целеви помощи за отопление по Наредба № РД-07-5 от 2008 г., като **се изплатиха** част от средствата, предвидени за изплащане през януари 2016 година.

За сравнение, през **2014 г.** - към края на месец декември, изплатената сума е била **35 989 614** лв. за **254 998** лица и семейства, при 299 967 подадени молби-декларации. Отчита се **намаление с близо 9%** (23 643) на броя на **подадените молби-декларации**, а със **7%** (17 791) на **броя на подпомогнатите лица и семейства**.



Във връзка с направените промени са изготвени **4** указателни писма до РДСП и ДСП по законосъобразното прилагане на Наредба № РД07-5/2008 година.

През **2015 г.** са изготвени и **подписани споразуменията** за съвместна дейност между АСП и съответните топлофикационни дружества, както и с трите електроразпределителни дружества във връзка с предоставянето на целевите помощи за отоплителен сезон 2015/2016 година.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „АСИСТЕНТИ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ“ (НП АХУ)

Агенцията за социално подпомагане в партньорство с Агенцията по заетостта (АЗ), реализира Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“ (НП АХУ), дейност „Личен асистент“, в изпълнение на Националния план за действие по заетостта (НПДЗ), който се приема ежегодно с решение на Министерски съвет. Националната програма осигурява заетост на безработни лица за облекчаване на положението на семействата, в които има човек с трайни увреждания, нуждаещ се от постоянни грижи. Целта е постигане на социална адаптивност в рамките на съществуващата инвалидност.

Дейността „Личен асистент“ по Националната програма се реализира на територията на цялата страна от териториалните структури на АСП - дирекциите „Социално подпомагане“.

През **2015 г.** на **3 068 безработни лица** от страната е осигурена заетост в дейност „Личен асистент“, от които **994 са лични асистенти на деца**. По постъпили предложения от РДСП и ДСП в страната са изготвени **145 становища за включване по изключение** в дейност „Личен асистент“ с решение на Изпълнителния директор на АСП.

През 2014 г. на **3 640 безработни лица** от страната е осигурена заетост в дейност „Личен асистент“, от които **876 - лични асистенти на деца**.

Във връзка с направените през **2015 г.** изменения и допълнения в НП АХУ и с цел прилагане на единен подход при изпълнението на Програмата са подготвени и изпратени **8** указателни писма до РДСП и ДСП в страната.

ПРОЕКТ „НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ГРИЖА“

Агенцията за социално подпомагане е конкретен бенефициент по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ 2014BG05M9OP001-2.2015.001 „Нови алтернативи“ по приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. (ОП РЧР).

На 18.03.2015 г. между Министерството на труда и социалната политика (в качеството му на управляващ орган по ОП РЧР) и Агенцията за социално подпомагане (в качеството ѝ на конкретен бенефициент), беше сключен договор 2014BG05M9OP001-2.2015.001-C0001, с който стартира изпълнението на Проект „Нови възможности за грижа“.

Целта на Проекта е намаляване риска от зависимост от институционален тип грижи и подобряване качеството на живот на хора с увреждания и възрастни болни лица, както и преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността.

Целевите групи са:

- хора с увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване;
- хора над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване;
- семейства на деца, с увреждания;
- самотно живеещи тежко болни лица.

Операция „Нови алтернативи“ допълва и надгражда мерки, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., като продължава прилагането на нов, широкоспектърен подход за децентрализирано предоставяне на услугата „Личен асистент“ на общинско ниво и се основава на съществуващи и работещи практики и модели. Изпълнението на Проект „Нови възможности за грижа“ осигурява непрекъсваемост на предоставяне на услугата „Личен асистент“ на уязвимите групи и независимост на социалната интеграция за възрастните и хората с увреждания.

Общата стойност на Проекта възлиза на **64 966 534,16 лв.** и се реализира с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез Европейския социален фонд и национално съфинансиране.

Проектът се реализира в **28-те области** на страната, като **партньори** са всичките **264 общини и 23 района на Столична община**. Продължителността му е 13 месеца и дейностите следва да приключат **до месец април 2016** година.

Очакваните резултати бяха 12 000 лица с увреждания и лица над 65 г. в невъзможност за самообслужване да ползват услугата „Личен асистент“, предоставяна също от 12 000 лични асистенти.

Преди да сключат договор за предоставяне на услугата одобрените **19 727** кандидати за лични асистенти, които не са били обучавани по предходни проекти, финансирани със средства на Европейския съюз, преминаха въвеждащо обучение, а впоследствие назначените **12 191** лични асистенти преминаха поддържащо обучение. Те бяха проведени от служители на Агенцията за социално подпомагане с опит в социалната работа.

Към 31.12.2015 г. са сключени трудови договори с **14 762 лични асистенти** и договори за предоставяне на услуга с **15 661 потребители**.

Приоритет № 1.2.:

- *Да се създадат условия за ефективно подпомагане на семейства с деца;*
- *Осигуряване на условия за подобряване системата за подкрепа на децата и семействата, както и предоставяне на материална подкрепа за семействата с деца.*

ПРОГРАМА „ПОДПОМАГАНЕ НА СЕМЕЙСТВА С ДЕЦА“

Важна роля за комплексната подкрепа на децата и семействата има предоставянето на финансова подкрепа по реда на Закона за семейни помощи за деца (ЗСП) и Правилника за неговото прилагане (ППЗСПД). Основната цел на предоставянето на семейни помощи е отглеждането на децата в семейна среда, като по този начин пряко се защитават едни от основните права на детето, гарантирани от Конвенцията на ООН. С реализиране на Програмата „Подпомагане на семейства с деца“ се оказва подкрепа за отглеждането на децата в семейна среда и насърчаване редовното посещение на училище от децата в училищна възраст и на подготвителните групи за задължителна предучилищна подготовка в детските градини или в училищата на децата след навършване на 5-годишна възраст чрез интегриране на семейните помощи с останалите мерки за подкрепа на семейството. Това допринася за предотвратяване нарушаването на правото на детето на достъп до образование и до здравни грижи.

Семейните помощи имат за цел да равнопоставят осигурените и неосигурените жени, гарантирайки им възможност да посрещнат увеличените разходи, както преди раждането на децата им, така и да подпомогне раждането и отглеждането на децата в семейна среда. Отпускането и предоставянето на семейните помощи за деца е в пряка зависимост от равнището на доходите и демографските процеси в страната. Факторите, които оказват въздействие върху реализацията и обхвата на програмата за семейни помощи за деца са свързани с: икономическото развитие; равнището на безработица; равнището на раждаемост; увеличаване или намаляване на броя на децата, обхванати от системата на образованието.

В ДВ, бр. 57 от 28.07.2015 г. бе приет **Закон за изменение и допълнение** на Закона за семейни помощи за деца. Основна цел на промените е подобряване на ефективността и целенасочеността на семейното подпомагане.

Измененията и допълнения в Закона са свързани основно с:

- ⇒ насърчаване на отговорното родителство;
- ⇒ въвеждане на по-висок интензитет на подпомагане до трето дете;
- ⇒ по-голяма социална справедливост при предоставяне на семейните помощи.

По тази Програма (и след промените в ЗСПД от 28.07.2015 г.), се отпускат еднократни и месечни помощи. **Еднократните помощи са:** еднократна помощ при бременност; еднократна помощ при раждане на дете; въведена е **нова** еднократна помощ при осиновяване, която се предоставя **от 01.01.2016 г.**; еднократна помощ за отглеждане на близнаци; еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение; еднократна помощ за ученици, записани в първи клас; еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страна за многодетни майки. **Месечните помощи са:** месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на една година; месечни помощи за отглеждане на дете до

завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст; месечни добавки за деца с трайно увреждане.

Еднократните помощи за ученици, записани в първи клас, месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година, както и месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, могат да се предоставят в пари и/или в натура.

Семейните помощи се отпускат след проверка на доходите на семействата. Доходният критерий не е въведен по отношение отпускането на: еднократната помощ при раждане на дете, при новата еднократна помощ за осиновяване, при еднократната помощ за отглеждане на дете от майка-студентка, еднократната помощ за отглеждане на близнаци, при предоставяне на семейни помощи и добавки за деца с трайни увреждания, за деца с един жив родител и деца, настанени в семейства на роднини или близки и приемни семейства по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето - при преценка правото за отпускане на целевите помощи по чл. 10а от ЗСПД, както и при отпускането на чл. 7 и чл. 8 от ЗСПД.

Размерите на месечните помощи по ЗСПД се определят чрез Закона за държавния бюджет на Република България, като за 2015 г. е публикуван в ДВ, бр. 107 от 24.12.2014 година.

В ДВ, бр. 53 от 14.07.2015 г. беше обнародвано Постановление на Министерски съвет № 175 от 10.07.2015 г., с което се определя **еднократна целева помощ за ученици**, записани в първи клас на държавно или общинско училище, за покриване на част от разходите в началото на учебната 2015/2016 г., в размер **250 лева**.

Отчетните данни за Програма „Подпомагане на семейства с деца“ са:

1. Еднократни помощи при раждане на дете (размерът на помощите, определен в Закона за държавния бюджет за 2015 г. за първо дете е **250 лв.**; за второ дете – **600 лв.**; за всяко следващо дете – **200 лв.**):

За 2015 г. са изплатени **25 954 221 лв.** за **67 523 родени деца**.

За **2014 г.** са отпуснати помощи за родени **69 163 деца**, като изплатената сума е **26 238 340 лева**.

Отпуснатите помощи за раждане на дете бележат **намаление с 1 640 деца** или с около **2,5 %** по-малко отпуснати еднократни помощи, спрямо 2014 година.

2. Еднократна помощ за отглеждане на близнаци (размер на помощта, определен със Закона за държавния бюджет за 2015 г. – **1 200 лв.** за всяко дете-близнак).

За отчетния период на 2015 г. са изплатени парични помощи по реда на чл. 6а от ЗСПД в размер на **2 464 950 лв.** за **2 125 деца**.

За същия период на **2014 г.**, са изплатени помощи, които се отнасят за **2 264 деца** и са изплатени **2 686 475 лева**.

3. Еднократна помощ за отглеждане на дете от майка студентка, учаща в редовна форма на обучение (размер на помощта за 2015 г. - **2 880 лв.**, от 28.07.2015 г. сумата се изплаща на 2 транша по 1 440 лв.):

С промяната на ЗСПД, считано от 28.07.2015 г., помощта по чл. 8в се предоставя само, ако майката (осиновителката) не е осигурена и не получава обезщетение по реда на Кодекса за социално осигуряване. Помощта се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъка - след представяне на уверение/удостоверение за записан следващ семестър или за завършено висше образование, но не по-късно от навършване на една година на детето.

За **2015 г.** по реда на чл. 8в от ЗСПД са изплатени **11 902 746 лв.** на **4 079 майки (осиновителки) студентки**. Броят на отпуснатите помощи по това нормативно основание **значително намаля след въвеждането на промените в ЗСПД** от 28.07.2015 година. За **2014 г.** бяха изплатени **20 742 699 лв.** на **7 207 майки-студентки**.

4. Месечни помощи за отглеждане на дете до 1 година (размер на помощта за 2015 г. - **100 лв.**)

От началото на 2015 г. **до 31.12.2015 г.** с месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на 1 година **средномесечно** са подпомогнати **18 593 майки**. Изплатената сума е **22 202 757 лева**.

За същия период на **2014 г.** с месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на 1 година **средномесечно** са подпомогнати **20 765 майки**; изплатената сума е **24 961 948 лева**.

Наблюдава се **намаление** в **средномесечния брой** на жени, които отглеждат деца до 1 година **с 2 172 броя** (с около **10%**), а изплатената сума е **с 2 759 191 лв.** по-малко.

5. Месечни помощи за дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. (размерът на помощите е определен в Закона за държавния бюджет, като за 2015 г. за първо дете е **35 лв.**; за второ дете - **50 лв.**; за всяко следващо дете - **35 лв.**):

Към 31.12.2015 г. с месечни помощи за деца **средномесечно** са подпомогнати **496 117 семейства** за **741 364 деца**, в т.ч. **241 776** **средномесечен брой втори деца**. Изплатената сума за периода е **384 167 112 лева**.

За **2014 г.** с месечни помощи за деца **средномесечно** са подпомогнати **523 753 семейства** за **777 726 деца**, в т.ч. **250 478** **средномесечен брой втори деца**. Изплатената сума е **396 485 015 лева**.

При направения сравнителен анализ между двата отчетни периода е видно, че **средномесечният брой на семействата**, които получават месечни помощи за деца до завършване на средно образование по чл. 7 от ЗСПД за 2015 г. е **намалял с 27 636 семейства** (с **5,3 %**) в сравнение с 2014 г., а **децата** са с **36 362 средномесечно по-малко** (с **4,7 %**).

6. Еднократна помощ при бременност (размер на помощта за 2015 г. - **150 лв.**).

През **2015 г.** с еднократна помощ при бременност са подпомогнати **15 660** бременни жени, за което са изплатени **2 348 731 лева**. Отчита се **намаление** на подпомаганите по това нормативно основание с **1 743 (11%)**, в сравнение с 2014 г., а оттук - и намаление на изплатените средства с **254 316 лв.** в сравнение с 2014 година.

7. Еднократна целева помощ за първокласници (размер на помощта за учебната 2015/2016 г. - **250 лв.**):

Общият брой първокласници, за които е начислена еднократна помощ за учебната 2015/2016 година е **44 721 деца**, а сумата, която е изплатена е **11 157 292 лева**. За миналата учебна 2014/2015 г. са изплатени **11 774 018 лв.** за **47 096 деца** първокласници. Наблюдава се намаление с **2 375 деца** (с около **5 %**), а изплатената сума е с **616 726 лв.** по-малко.

8. Месечна добавка за деца с трайни увреждания по реда на чл. 8д от ЗСПД (размер на помощта за 2015 г. - **240 лв.**).

Месечната добавка, отпускана по реда на чл. 8д от ЗСПД за отчетния период на **2015 г.**, е за средномесечно **25 599 деца с увреждания**. Изплатената сума е **86 969 240 лева**.

За същия период на 2014 г. месечната добавка по реда на чл. 8д от ЗСПД е отпускана средномесечно за **24 946 деца**; изплатени - **84 660 011 лева**.

Отчетено е **увеличение** в средномесечния брой на подпомаганите деца с около **2,55 % (653 деца)**, което води и до увеличение на изплатената сума с **2 309 229 лева**.

9. Целева помощ за пътуване на многодетни майки с автобусния транспорт:

За **2015 г.** са подпомогнати **9 730** многодетни майки по реда на чл. 8г от ЗСПД, като за тях са изплатени **616 726 лева**.

За **2014 г.** броят на подпомаганите многодетни майки е **12 823**. Утвърждава се тенденция за **спад** при броя на подпомаганите майки по това нормативно основание, като в сравнение с 2014 г. **намалението** е с **3 093 бр.** или с около **25 процента**.

С цел уеднаквяване на практиката по прилагане на нормативната уредба по ЗСПД и ППЗСПД, през **2015 г.** са изготвени **15** указателни писма до териториалните структури на агенцията.

Представители на отдел „Социални и семейни помощи“ (при Главна дирекция „Социално подпомагане“ в Централно управление) са участвали в:

- **5** работни срещи с представители на Дирекция „Социално включване“ на МТСП, относно изменение и допълнение на ЗСПД и ППЗСПД.
- **12** работни срещи с представители от Дирекции „Социално подпомагане“ с цел повишаване на знания на участниците във връзка с промените в ЗСПД и ППЗСПД.

Изготвени са: **149** отговори на жалби от граждани, на писма от институции и др., във връзка с прилагането на ЗСПД и ППЗСПД; **4** бр. докладни записки до изпълнителния директор

на АСП по въпроси от компетентността на Главна дирекция „Социално подпомагане“, свързани с въвеждането на ваучери, утвърждаване на образец на ваучери и Вътрешни правила за администриране и осчетоводяване на предоставянето на семейни помощи в натура по Закона за семейни помощи за деца.

Приоритет № 1.3.:

- *Деинституционализация на грижата за деца;*
- *Осигуряване на достъп до социални услуги в общността за деца и семейства.*

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА, ПРЕДОСТАВЯНИ В ОБЩНОСТТА

Съществена роля за подкрепа на децата и семействата и за реализиране на процеса на деинституционализация имат социалните услуги, предоставяни в общността и от резидентен тип, които са алтернатива на институционалната грижа за деца.

Към **31.12.2015 г.** общият брой на **децата**, които ползват социални услуги в общността, включително и от резидентен тип, е **12 562**.

През отчетната **2015 г. са открити 148 нови** социални услуги за деца, в т.ч. 139 услуги от резидентен тип, с общ капацитет **2 127** потребители, както следва:

- ✓ **5 Центъра за обществена подкрепа** (ЦОП), с общ капацитет 130 места в: гр. Несебър, обл. Бургас; гр. Якоруда, обл. Благоевград; гр. Своге, обл. София; гр. Етрополе, обл. София; гр. Созопол, обл. Бургас;
- ✓ **3 Центъра за социална рехабилитация и интеграция** (ЦСРИ), с общ капацитет 90 места в: гр. Правец, обл. София; гр. Пордим, обл. Плевен; гр. Павликени, обл. Велико Търново;
- ✓ **1 Център за работа с деца на улицата** (ЦРДУ), с капацитет 30 места в гр. Долна баня, обл. София;
- ✓ **135 Центъра за настаняване от семеен тип** (ЦНСТ), с общ капацитет 1 847 места - на територията на 28-те области;
- ✓ **3 Преходни жилища** (ПЖ), с общ капацитет 24 места в: гр. Враца и гр. София (2 бр.);
- ✓ **1 Кризисен център** (КЦ), с капацитет 6 места - в гр. Перник.

В периода 01.01 - 31.12.2015 г. е **увеличен капацитета** на **7** бр. социални услуги за деца – в общността и от резидентен тип, с общо **70** места, както следва:

- ✓ **Кризисен център за деца** (КЦ) - с. Балван, общ. Велико Търново: от 10 на 15;
- ✓ **Дневен център за деца в увреждания** (ДЦДУ) - гр. Велинград, обл. Пазарджик: от 24 на 36;
- ✓ **Дневен център за деца в увреждания** (ДЦДУ) - гр. Добрич: от 58 на 70;
- ✓ **Дневен център за деца в увреждания** (ДЦДУ) - гр. Пловдив: от 54 на 60;

- ✓ **Дневен център за деца в увреждания (ДЦДУ) – седмична грижа**, с. Васил Друмев, обл. Шумен: от 10 на 25;
- ✓ **Дневен център за деца и възрастни с увреждания (ДЦДВУ)** - гр. Златоград, обл. Смолян: от 20 на 25;
- ✓ **Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** - гр. Пловдив: от 20 на 35.

Намален е капацитетът на 1 социална услуга от резидентен тип с 4 места – Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания (ЦНСТ), гр. Нови пазар, обл. Шумен: от 14 на 10.

Променен е вида на 2 социални услуги за деца в общността:

- ✓ **Дневен център за деца с увреждания (ДЦДУ)** - променена целева група „**деца и възрастни**“ - гр. Червен бряг, обл. Плевен;
- ✓ **Дневен център за деца с увреждания (ДЦДУ)** - променена целева група „**деца и възрастни**“ - гр. Панагюрище, обл. Пазарджик

Променен е адресът на 8 социални услуги, както следва:

- ✓ **1 Дневен център за деца с увреждания (ДЦДУ)** - гр. Нови пазар, обл. Шумен;
- ✓ **2 Кризисни центъра (КЦ)** - гр. Силистра; с. Балван, обл. Велико Търново;
- ✓ **3 Центъра за обществена подкрепа (ЦОП)** - гр. Каварна, обл. Добрич; с. Лесичово, общ. Лесичово, обл. Пазарджик; гр. Две могили, обл. Русе;
- ✓ **1 Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)** - гр. София;
- ✓ **1 Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ)** - гр. Благоевград.

Закрити са 7 социални услуги за деца с общ капацитет 74 места: **3 Преходни жилища** - ПЖ (2 в гр. Ямбол и 1 в гр. Силистра); **2 Приюта** (гр. Добрич и гр. Перник); **1 Дневен център за деца с увреждания** - ДЦДУ (с. Крушари, обл. Добрич); **1 Звено „Майка и бебе“** (гр. Търговище).

Към 31.12.2015 г. на територията на страната **функционират 543 социални услуги за деца**, с общ капацитет **12 285 места**, както следва:

- ✓ **111 Центъра за обществена подкрепа**, с общ капацитет **4 537** места;
- ✓ **15 Центъра за работа с деца на улицата**, с общ капацитет **291** места;
- ✓ **16 Кризисни центъра за деца**, с общ капацитет **166** места;
- ✓ **9 Звена „Майка и бебе“**, с общ капацитет **67** места;
- ✓ **2 Приюта**, с общ капацитет **30** места;
- ✓ **131 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания**, с общ капацитет **1 564** места;
- ✓ **122 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания**, с общ капацитет **1 655** места;
- ✓ **71 Дневни центъра за деца с увреждания**, с общ капацитет **1 944** места;
- ✓ **9 Дневни центъра за деца и възрастни с увреждания**, с общ капацитет **411** места;
- ✓ **17 Преходни жилища за деца**, с общ капацитет **148** места;

- ✓ **40 Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца**, с общ капацитет **1 472** места.

РЕФОРМА В ОБЛАСТТА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА ГРИЖА ЗА ДЕЦА

С приемането на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и Плана за действие за нейното изпълнение, се заяви ясна политическа воля за осъществяването на цялостна реформа в системата на грижа за децата и семействата.

Стратегическият документ ясно очерта ангажиментите на органите по закрила като координацията и партньорското взаимодействие позволиха синхронизирани действия, водещи в посока прилагане на ефективни и устойчиви мерки. При изпълнението на заложените мерки и дейности е предвидено да бъдат закрити всички 129 специализирани институции за деца (функциониращите през 2010 г.), в т.ч.: 31 Дома за медико-социални грижи, 23 Дома за деца с умствена изостаналост, 1 Дом за деца с физически увреждания и 74 Дома за деца, лишени от родителска грижа. Във визията са изведени необходимите социални услуги (резидентни и съпътстващи услуги), които да функционират на територията на всяка област, като услуги за подкрепа и превенция на изоставянето; услуги за закрила на деца, жертва на насилие (трафик); заместваща семейна грижа; специализирана резидентна грижа за малък брой деца, за които семейната грижа е невъзможна.

Съгласно Националната стратегия процесът на деинституционализация на грижата за деца обхваща период от **15 години**. През **2015 г.** АСП продължи да изпълнява мерки и дейности в унисон с провежданата реформа, с цел предотвратяване на настаняванията на деца и младежи в специализирани институции и създаване на нови възможности за подкрепа в общността, чрез развиване мрежата на социалните услуги за деца и семейства. Настаняването на деца в специализирани институции се предприема като крайна мярка, която се прилага за конкретен период от време и след като са изчерпани всички други възможности, спазвайки принципите по отношение проучване на потребностите, индивидуален подход и гарантиране правата и интересите на всяко дете.

През отчетния период е осигурена устойчивост с финансиране като държавно-делегираны дейности на значителен брой услуги, преобладаващата част от които създадени в изпълнение на Компонент 2 на Операция „Да не изоставяме нито едно дете“.

Специализираните институции за деца, които функционират на територията на страната **към 31.12.2015 г.** са **56 броя**, вкл. Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), които са на подчинение на Министерство на здравеопазването:

- ❖ **4 Дома за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) от 3 до 6-годишна възраст**, с капацитет **112** места;
- ❖ **28 Дома за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) от 7 до 18/20-годишна възраст**, с капацитет **1 102** места;

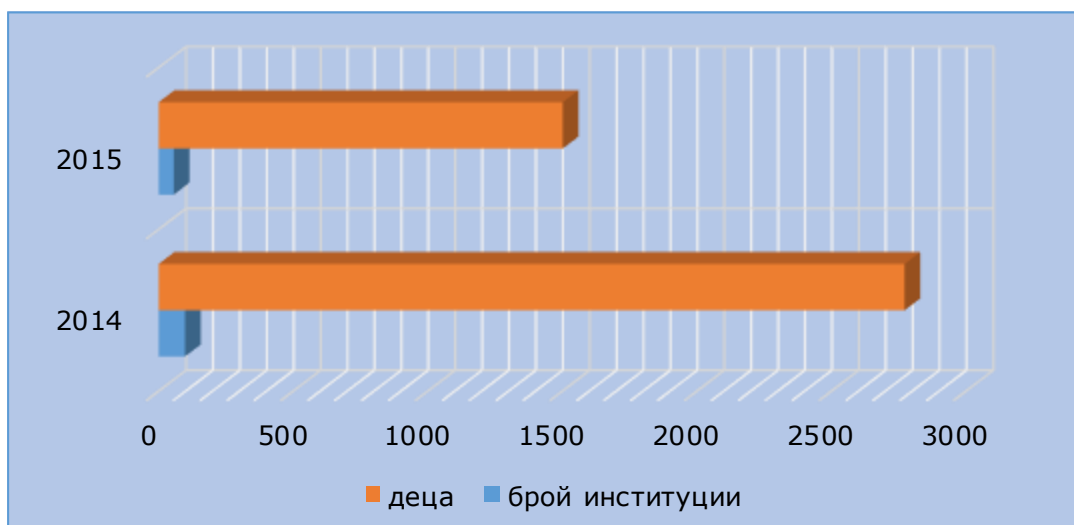
- ❖ **6 Дома за деца с умствена изостаналост (ДДУИ)**, с капацитет **91** места;
- ❖ **18 Дома за медико-социални грижи за деца (ДМСГД)**, които са на подчинение на Министерство на здравеопазването.

Намаляването на капацитета на специализираните институции за деца, както и спиране на настаняването в тях, предхожда тяхното закриване. През **2015 г.** е **намален капацитета** на **35** специализирани институции за деца с общо **1 084** места, от които 343 места в 20 ДДЛРГ и 741 места в 15 ДДУИ.

Закритите през 2015 г. специализирани институции са **31**, както следва:

- ✓ **15 Дома за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ)**, с общ капацитет 352 места - в с. Борован, обл. Враца; гр. Средец, обл. Бургас; с. Георги Дамяново, обл. Монтана; с. Страхилово, общ. Полско Тръмбеш, обл. Велико Търново; гр. София, кв. Драгалевци; гр. Русе; с. Бързица, общ. Провадия, обл. Варна; гр. Ямбол; гр. Якоруда, обл. Благоевград; с. Брестовица, общ. Борово, обл. Русе; гр. София; гр. Хасково; с. Балван, общ. Велико Търново; гр. Габрово; гр. Берковица, обл. Монтана;
- ✓ **15 Дома за деца с умствена изостаналост (ДДУИ)**, с общ капацитет 364 места- гр. Търговище; гр. Кермен, общ. Сливен, обл. Сливен; с. Търнава, обл. Враца; с. Просторно, обл. Разград; гр. Мездра, обл. Враца; с. Медвен, общ. Котел, обл. Сливен; с. Петрово, обл. Стара Загора; с. Сладък кладенец, обл. Стара Загора; гр. Берковица, обл. Монтана; с. Михалци, общ. Павликени, обл. Велико Търново; с. Рудник, общ. Долни чифлик, обл. Варна; с. Петрово, общ. Сандански, обл. Благоевград; с. Згалево, общ. Пордим, обл. Плевен; гр. Кула, обл. Видин; с. Гомотарци, общ. Видин, обл. Видин;
- ✓ **1 Дом за деца с физически увреждания (ДДФУ)**, с капацитет 70 места - гр. Луковит, обл. Ловеч.

През месец януари 2016 г. със заповеди на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане вече са закрити последните 6 Дома за деца с увреждания.



ДИНАМИКА НА ОСЪЩЕСТВЯВАНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА

През **2015** г. 147-те отдели „Закрила на детето“ (ОЗД) са работили по **37 880 постъпили сигнали за деца в риск**, което е с **3 330 повече**, спрямо 2014 година (34 550). Анализът на данните показва, че сигналите постъпват от: деца, родители, граждани, други институции, както и от Националната телефонна линия за деца 116 111.

- **Случаи на превенция на изоставянето:**

Общият брой на случаите по превенция на изоставянето, по които продължава да се работи към 31.12.2015 г. е **4 734**.

Новите случаи, които са открити от началото на 2015 г. са **4 393**. **Общият брой** на приключените случаи по превенция на изоставянето за 2015 г. е **4 087**, от които успешни са **3 054**. За **2014 г.** са отворени 4 346 нови случая по превенция на изоставянето, от които успешно приключили са 2 894.

- **Случаи по реинтеграция:**

Общият брой на случаите по реинтеграция, по които продължава да се работи към 31.12.2015 г. по **1 901**.

Новите случаи, открити от началото на 2015 г. са **1 703**. **Общият брой** на приключените случаи по реинтеграция от началото на **2015 г.** са **1 793**, от които успешно приключили са **1 116**. Към **31.12.2014 г.** общият брой на случаите, по които се работи е 1 994; като новите случаи, открити през 2014 г. са 1 898. Броят на приключените случаи е 1 862, от които успешно приключилите са 1 157.

В по-голямата част от случаите по превенция и реинтеграция в биологичното семейство са успешно реализиран процес. За неуспешните случаи причините са комплексни: занижен родителски капацитет; многодетно семейство; липса на образование; нисък социален статус; нежелание да бъдат изпълнявани родителските функции и отговорности; липса на готовност за съдействие и сътрудничество с институциите; други.

Служителите от ОЗД полагат целенасочени усилия в работата си по превенция на изоставянето и реинтеграция на деца, оказват социално-психологическа и финансова подкрепа на родителите и членовете на разширеното семейство.

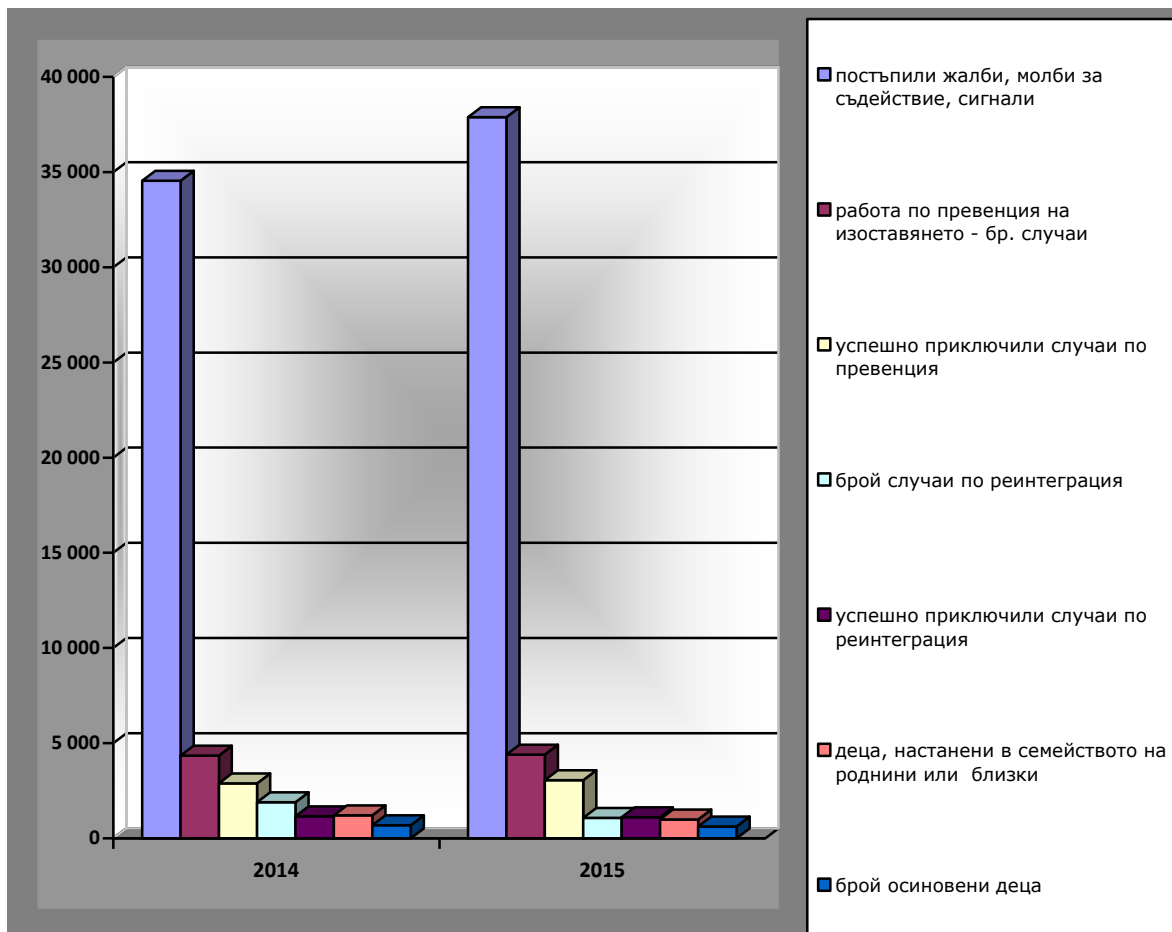
- **Деца, настанени в семейство на роднини или близки:**

През **2015 г.** в семейство на роднини или близки са настанени **995** деца. **Общият брой** на децата, пребиваващи в семейството на роднини или близки **към 31.12.2015 г.** е **6 402**. През **2014 г.** в семействата на роднини и близки са настанени **1 208** деца.

Полагат се усилия и се търсят ефективни методи за отглеждане на детето от биологичните родители, чрез предоставяне на финансова подкрепа, насочване към социални услуги, съдействие и подкрепа в семейна среда; партньорство на социалните работници от

ОЗД с доставчици на социални услуги и институции, ангажирани с дейности по закрила на детето.

Сравнителни данни: 2014 – 2015 г.



○ **Приемната грижа** е социалната услуга, която успешно замества институционалната грижа. Голяма е популярността в България на услугата „приемна грижа“, особено на въведената от 01.01.2007 г. „професионална приемна грижа“.

Общият брой на утвърдените нови **приемни семейства** през **2015 г.** е **312**, в т.ч. **9** доброволни и **303** професионални. Броят на настанените в приемни семейства деца за този период е **1 258**. През **2014 г.** са утвърдени 9 доброволни и 483 професионални приемни семейства, като настанените в приемни семейства деца са 1 279.

Към 31.12.2015 г. в **Регистъра на утвърдените приемни семейства са вписани 2 452 семейства**, от които **71 доброволни** и **2 381 професионални**. **Общият брой на децата, настанени в приемни семейства и пребиваващи в тях към 31.12.2015 г. е 2 323.** Към **31.12.2014 г.**, в Регистъра на утвърдени приемни семейства са вписани 2 322 приемни семейства, а настанените и пребиваващи в приемни семейства деца са 2 275.

Наблюдава се увеличаване в броя на професионалните приемни семейства, вписани в Регистъра, както и на пребиваващите в приемно семейство деца. Професионалната приемна грижа се утвърждава като социална услуга, предоставяща качествени грижи за деца в риск.

През 2015 г. доставчици на социалната услуга „приемна грижа“ са дирекциите „Социално подпомагане“ и 83 общини-партньори на АСП по проект „И аз имам семейство“ (ОП РЧР 2007-2013 г.).

○ Акцентът в **процедурата по осиновяване** се измести от „избор на дете за семейството“ в „избор на подходящо семейство за детето“, като целта е да се гарантират правата и интересите на децата, на които предстои да бъдат осиновени.

Общият брой на национално осиновените деца, с влязло в сила съдебно решение, през **2015 г.** е **626**. През **2014 г.** те са **672**. Служителите от ОЗД осъществяват наблюдение на детето в двугодишен срок след осиновяването.

В Наредба № РД-07-7/05.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване има раздел „Специални мерки за осиновяване на дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години“. С него се дава възможност да се предприемат необходимите действия спрямо деца, за които в 6-месечния срок от вписването им в Регистъра за деца, Съветът по осиновяване не е определил подходящ осиновяващ или никой от определените, не по-малко от трима осиновяващи, не е подал молба за осиновяване на конкретното дете, или когато въпреки положените усилия не е възможно да бъде определен подходящ осиновяващ за детето.

Деца на улицата

С цел оптимизиране работата на отделите „Закрила на детето“ по случаи на **деца, които извършват просия и деца на улицата**, през 2012 г. от Агенция за социално подпомагане е изпратено указателно писмо (№ 9103/40/03.09.2012 г., в допълнение на писма с № 9100-182/26.07.2006 г., № 9100-38/29.01.2007 г. и № 9100-205/05.08.2010 г.), за организиране процеса за извършване на регулярни обходи в териториалния обхват на всяка дирекция „Социално подпомагане“, с цел идентифициране на деца на улицата и деца, извършващи просия. По данни на териториалните структури на АСП, обобщената информация за периода **01.01.2015 г. - 31.12.2015 г.** е следната:

- В страната са проведени общо **4 203** акции за установяване на просещи деца;
- От началото на календарната 2015 г. са регистрирани общо **53** случая на деца, извършващи просия, спрямо които са предприети мерки за закрила.

От месец септември 2010 г. към Дирекция „Социално подпомагане“ - Младост, в София е създадено и функционира Специализирано звено за мобилна работа с деца на улицата, което е с 24-часов режим на работа.

Случаите на **деца, жертви на трафик**, активно се наблюдават от ОЗД за период от една година, с цел оказване на необходимата подкрепа и предотвратяване на ново въвличане на децата в трафик, както и предотвратяване на възможността други деца от семейството да бъдат въвличени в този процес. По преценка на социалния работник периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

През **2015 г.** за наблюдаваните от ОЗД деца-жертви на трафик и/или репатрирани от чужбина, в АСП е налична следната информация:

- първо тримесечие на 2015 г. - наблюдавани са **32 деца**;
- второ тримесечие на 2015 г. - наблюдавани са **38 деца**;
- трето тримесечие на 2015 г. - наблюдавани са **36 деца**;
- четвърто тримесечие на 2015 г. - наблюдавани са **33 деца**.

През **2015 г.** от чужбина в страната са **върнати 21 деца**. Трябва да се отбележи, че не всички репатрирани деца и децата, наблюдавани от ОЗД, са жертва на трафик. Част от тях са били непридружени или са върнати в страната, поради обстоятелството, че в чуждите страни са идентифицирани рискови обстоятелства за тях: отглеждани са в рискова среда с неподходящи битово-хигиенни условия, negliжирани, изоставени от родителите си или от лицата ангажирани с грижи за тях и т.н.

ПРОГРАМА „ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ЧРЕЗ ПРЕХОД ОТ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ГРИЖИ КЪМ АЛТЕРНАТИВНИ ГРИЖИ В СЕМЕЙНА СРЕДА“

Целта на Програмата е оказване на финансова подкрепа на семействата и е в съответствие и изпълнение на принципите за закрила - отглеждане на децата в семейна среда. Финансовата подкрепа е част от работата по превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини и близки, настаняване в приемни семейства.

За **2015 г.** са отчетени средства в размер на **10 803 203 лв.** за дейностите по Закона за закрила на детето за **5 351 средномесечен брой случаи**. За възнаграждения и осигурителни вноски на професионални приемни семейства са изплатени **6 288 023 лева**. Данните, които се отнасят за децата, настанени в приемни семейства и за самите приемни родители през наблюдаваните години отразяват финансовата подкрепа, осигурена с бюджетни средства (доставчик на социалната услуга - ДСП). Не са включени изплатените средства за помощи и добавки за деца (средномесечен брой случаи) и/или за заплати и осигурителни вноски на средномесечен брой професионални приемни родители, за които доставчик на социалната услуга „приемна грижа“ са 83-те общини-партньори на АСП по проект „И аз имам семейство“ (до 31.12.2015 г. - финансирането е по схема „Приеми ме“, ОП РЧР 2007-2013).

Приоритет № 1.4.:

- *Да се създадат условия за повишаване качеството на социалните услуги в специализираните институции и социалните услуги в общността и осигуряване достъпност на социалните услуги;*

- Създаване на условия за повишаване качеството на социалните услуги в специализираните институции и социалните услуги в общността и осигуряване достъпност на социалните услуги.

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА, ДЕЛЕГИРАНИ ОТ ДЪРЖАВАТА ДЕЙНОСТИ

Към **31.12.2015 г.** на територията на страната функционират **642 социални услуги** като държавно делегирана дейност.

През **2015 г.** са открити **нови 46 социални услуги** в общността с общ капацитет **568 места**, от които:

➤ Социални услуги от резидентен тип – 37 бр.

- ✓ **21 Защитени жилища (ЗЖ)**, с общ капацитет **178** места, в т.ч.:
 - **4 ЗЖ за възрастни хора с психични разстройства**, с общ капацитет 38 места;
 - **16 ЗЖ за възрастни хора с умствена изостаналост**, с общ капацитет 132 места;
 - **1 ЗЖ за възрастни хора с физически увреждания**, с общ капацитет 8 места;
- ✓ **12 Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)**, с общ капацитет **158** места, в т.ч.:
 - **4 ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства**, с общ капацитет 54 места;
 - **7 ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост**, с общ капацитет 89 места;
 - **1 ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания**, с капацитет 15 места.
- ✓ **4 Наблюдавани жилища (НЖ)**, с общ капацитет **32** места.
 - **Социални услуги в общността – 9 бр.**
- ✓ **3 Дневни центъра за възрастни хора с увреждания**, с общ капацитет 50 места;
- ✓ **6 Центъра за социална рехабилитация и интеграция**, с общ капацитет 150 места.

Увеличен е капацитета на **3 социални услуги** в общността от резидентен тип (ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства), с общо **8** места.

Намален е капацитета на **8 социални услуги** с общо **71** места, от които:

- ✓ **3 Дневни центъра за стари хора** с общо **43** места;
- ✓ **1 Кризисен център** за лица с **3** места;
- ✓ **2 Наблюдавани жилища** с общо **7** места;
- ✓ **2 Дома за възрастни хора с умствена изостаналост** с общо **18** места.

През **2015 г.** не са провеждани действия по реформиране на специализирани институции за стари хора и възрастни хора с увреждания, делегирани от държавата дейности.

През **2015 г.** са **закрити 3 социални услуги**, както следва:

- ✓ **2 Социални учебно-професионални центъра**, с общ капацитет 55 места;
- ✓ **1 Дневен център за стари хора**, с капацитет 25 места.

Общият брой на издадените през **2015 г. заповеди е 86**, от които:

- **63 бр.** са за откриване, закриване и промяна на адреса, капацитета или вида на социалните услуги, делегирани от държавата дейности за пълнолетни лица.

- **23 бр.** – за отказ за откриване и промяна на капацитета на социалните услуги, делегирани от държавата дейности за пълнолетни лица.

През 2015 г. в отдел „Социални услуги за пълнолетни лица“ (при Главна дирекция „Социално подпомагане“, Централно управление), са постъпили **1 848** преписки. Изготвени са **968** писма до организации и граждани, касаещи предоставянето на социални услуги за стари и възрастни хора с увреждания.

Указания и методически ръководства по предоставянето на социални услуги в специализираните институции и в общността:

- През отчетния период **не са утвърждавани нови методически ръководства.**
- С цел уеднаквяване на практиката, подобряване на организацията и предоставяне на социални услуги за пълнолетни лица АСП е изготвила **13 методически и указателни писма** до териториалните си структури и доставчици на социални услуги, делегирани от държавата дейности, относно:
 - дългосрочно предоставяне на социални услуги в ДСХ – с. Баня, общ. Нова Загора и гр. Трявна;
 - обезпечаване на законосъобразното предоставяне на социални услуги и спазване на Закона за защита на личните данни;
 - прилагане на подзаконовни нормативни актове, издадени от МЗ и МРРБ по отношение изискванията, свързани с храненето на потребителите на резидентните социални услуги;
 - междуинституционално сътрудничество чрез прилагане на Споразумение между АСП и ФСЗ;
 - за посещения на БХК в специализирани институции и социални услуги-резидентен тип;
 - актуализиране на информация за социалната услуга „защитено жилище“;
 - актуализиране на информационните справки за социалните услуги;
 - приемане на стандартите за финансиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности за 2016 г. с РМС № 276 от 28.04.2015 г.;
 - осигуряване устойчивост на социалните услуги, разкрити по компонент 2 „Разкриване на социални услуги в общността“ от Операция „Да не изоставим нито едно дете“ по ОП РЧР 2007-2013 г.;
 - изпращане на сведение до директорите на РДСП във връзка с издадена заповед за преустановяване настаняването на деца и пълнолетни лица в СУПЦ - гр. Главиница, обл. Силистра;
 - изпращане на сведение до директорите на РДСП във връзка с участие на представители от ДСП в комисии за подбор на бенефициенти и текущ мониторинг на социалната услуга „Обществена трапезария“;
 - преглед и актуализация на телефонни номера на социални услуги, делегиран от държавата дейности;
 - предоставяне на информация за брой лица в сектори за лежачо болни в ДСХ.

➤ Във връзка с процедурите на подбор на проектните предложения за изграждане или предоставяне на социални услуги, финансирани чрез Фонд „Социална закрила“ и Проект „Красива България“, АСП е изразила **57 становища**.

➤ В рамките на компетентностите си администрацията на АСП е изразявала експертни **становища**, свързани с: извършен мониторинг от Инспектората на АСП в социални услуги; разработване на Проект на Наредба за устройството и дейността на здравните кабинети и здравните изисквания към тях; с постъпили предложения от НПО и граждани, както и предложения за откриване на социални услуги. Предоставяни са информации и са отчетени дейности по различни стратегии, планове и програми, в т. ч. и национални в областта на: психосоциалната рехабилитация на хора със зависимости; превенция и подкрепа на лица, жертви на домашно насилие, борбата с трафика на хора; интеграция на лица, получили международна закрила в Р България; предотвратяване на дискриминацията по отношение на жените; насърчаване на активния живот на възрастните хора и др.

➤ През отчетния период, в съответствие с ангажиментите си, администрацията на АСП е подготвила предложение за промяна в Закона за социалното подпомагане, свързана с регламента за вписване в регистъра на доставчиците на социални услуги, воден от АСП, както и с въвеждане на съдебен надзор над настаняването на лица с ментални увреждания в специализирани институции и социални услуги от резидентен тип.

➤ АСП е представена с експертно участие в **работни групи**, по разработване на: предложения за разходни стандарти за финансиране чрез общинските бюджети на социалните услуги; проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Нови алтернативи“; проект по Европейската програма за заетост и социални иновации „Изи“ 2014-2020 г.; проект на Национална програма за превенция на ХИВ и СПИН; проект на Закон за социални услуги; Национална програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции 2016 – 2020 г.“; проекти за промяна на нормативната уредба в областта на социалните услуги; промени, свързани със стандартите на чл. 12 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания; концепция за предоставяне и използване на ваучери за услуги; план за действие за прилагане на Конвенция за правата на хората с увреждания (2015-2020 г.), както и междуведомствени работни групи за оказване на съдействие по изпълнение на Споразумение за сътрудничество в рамките на инициативата на Президента на Р България „Подкрепи една мечта“ и Националното звено за деинституционализация на деца. През 2015 г. експерти на АСП са подкрепяли с консултативно участие проекти на БЧК, Фондация „Сийдър“ и др. проекти със социална насоченост. Експерти от отдела са участвали в комисия за оценка на получени проектни предложения по процедура „Независим живот“, както и в експертния съвет на Фонд „Социална закрила“.

➤ Експерти от отдел „Социални услуги за пълнолетни лица“ участваха в **работни групи** по разработване и обсъждане на методически ръководства за работа в социалните

услуги „Дневен център за възрастни хора с увреждания“, „Приют“ и „Център за социална рехабилитация и интеграция“; разработване на проекти за разкриване на кризисен център и център за подкрепа на жени, пострадали от насилие и/или трафик; за изготвяне на четири компенсирани промени за социални услуги.

➤ През отчетния период АСП подписа споразумение за сътрудничество с неправителствената организация „Thames Reach“ - гр. Лондон, Великобритания, свързана с обмен на информация и сътрудничество при работата по случаи с бездомни български граждани, пребиваващи в Кралство Великобритания.

➤ В рамките на своите правомощия и компетентности през 2015 г. служители на АСП участваха в:

- **5 работни срещи** с директорите на ДСП, РДСП, с министъра на труда и социалната политика и ръководството на АСП, с представители на Украинска организация; работна среща, относно прилагане на подзаконовни нормативни актове, издадени от МЗХ и МРРБ по отношение изискванията, свързани с храненето на потребителите в социалните услуги от резидентен тип; участие в комисия за разглеждане и даване на съгласия за осъществяване на програми за психосоциална рехабилитация на хора със зависимости и работно посещение в ДДУИ в гр. София, относно извеждане на пълнолетно лице във връзка със закриване на институцията.

- **8 изяви** пред различни електронни медии по теми, свързани с изпълнението на политиките по предоставяне на социални услуги;

- **2 конференции**, свързани с проблемите на домашно насилие и насилие основано на пола и ратифицирането на Конвенция № 210 на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулската конвенция).

- **3 обучения:** за работа в ИСУН; във връзка с тестване на Интегрирана информационна система (ИИС) на АСП; обучение, организирано от НАСО на тема „Нормативна рамка за организация, управление и контрол на социални услуги“.

➤ Във връзка с въвеждане на ИИС в АСП бяха трансферирани и допълнени данни за социалните услуги, делегирани от държавата дейности, както и данни за доставчици на социални услуги, вписани по реда на чл. 18, ал.2 от ЗСП.

➤ Експерти на АСП **ежемесечно** участваха и в организирани от Национален алианс за социална отговорност съвместни приемни за обсъждане на актуални въпроси по предоставяне на социални услуги.

Агенцията за социално подпомага поддържа **Регистър на доставчиците на социални услуги**. Общият брой на регистрираните **доставчици** на социални услуги **към 31.12.2015 г.** е **589**.

През **2015 г.** са подадени **267 заявления** от физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица **за вписване** в Регистъра. Издадени са **499 удостоверения** за предоставяне на социални услуги на **250 доставчици** на социални услуги. През отчетния период са изготвени **244** заповеди за заличаване регистрацията на

доставчици на социални услуги и в част от предоставяните социални услуги. В резултат на издадените заповеди в електронната система на Регистъра са **заличени 519 удостоверения** за предоставяне на социални услуги на **241 доставчика**.

Съгласно чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс („Когато адресът на някое от заинтересованите лица не е известен или то не е намерено на посочения от него адрес, съобщението се поставя на таблото за обявления, в интернет страницата на съответния орган или се оповестява по друг обичаен начин“), за невръчените заповеди са изготвени **51 съобщения** и са публикувани на интернет страницата на АСП.

През **2015 г.** са изготвени **3 становища**, относно жалби от доставчици на социални услуги, вписани в Регистъра на АСП, във връзка с издадени заповеди за заличаване на регистрацията за предоставяне на социални услуги. С решения на министъра на труда и социалната политика **3** жалби са отхвърлени като неоснователни.

През **2015 г.** в АСП са постъпили отчети на **503** доставчика. Информацията от тях е отразена в електронната система на Регистъра, воден от АСП. Общо **128** доставчика не са представили отчети за дейностите си, за което са издадени заповеди за **заличаването им**.

Стратегическа цел № 2: Да се създадат условия за осигуряване на равни възможности за пълноценен живот на хората с увреждания.

Приоритет № 2.1.:

- *Да се създадат условия за насърчаване на равните възможности на хората с увреждания и недопускане на дискриминация;*
- *Създаване на условия и гаранции за равнопоставеност и пълноценно участие на хората с увреждания във всички области на обществения живот, както и упражняване на техните права чрез осигуряване на социално-икономическа защита на тях и техните семейства.*

ПРОГРАМА „ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ“

Законът за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ), както и Правилникът за неговото прилагане(ППЗИХУ), имат за цел да създадат гаранции и стимули за интеграция и равнопоставеност на хората със специфични възможности. Законът очертава параметрите на социално-икономическата защита за хората с трайни увреждания.

1. Месечни добавки за социална интеграция.

През **2015 г.** по реда на ППЗИХУ е оказана подкрепа на **524 504 средномесечен брой лица**, в т. ч. **21 602 деца с увреждания**. За отпуснатите месечни добавки за социална интеграция са изплатени **138 466 700 лева**.

За **2014 г.** по реда ППЗИХУ е оказана подкрепа на 523 943 средномесечен брой лица, в т.ч. 21 300 деца с увреждания. За отпуснатите месечни добавки за социална интеграция са изплатени 137 067 756 лева.

През **2015 г.** е налице **минимално увеличение** в средномесечния брой на лицата, на които е оказана подкрепа с **561 лица** и с **302 деца**.



Съобразно вида на добавката за социална интеграция са подпомогнати следния брой лица:



2. Помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия (ПСПС и/или МИ).

За **2015 г.** са изплатени **52 004 609 лв.** за помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия. За **2014 г.** са изплатени 40 969 193 лева.

3. Целеви помощи за преустройство на жилище и покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство.

През **2015 г. 8 лица с увреждания** са подпомогнати с целева помощ за покупка и приспособяване на лично **моторно превозно средство**, а с целева помощ за **преустройство на жилище** са подпомогнати **3 лица**.

За сравнение, през **2014 г.** с целева помощ за покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство са подпомогнати 5 лица с увреждания, а с целева помощ за преустройство на жилище са подпомогнати 3 лица с увреждания, които се придвижват с инвалидни колички.

4. През отчетния период с Решение №14558 от 04.12.2014 г. на ВАС на РБ, обн. ДВ бр. 34 от 12.05.2015 г. **е отменена разпоредбата на чл. 5, т. 2 от Наредба № 35** от 29.12.2006 г. за условията и реда за предоставяне на **месечна добавка за диетично хранене и лекарствени продукти** на лица с трайни увреждания със 71 и над 71 на сто намалена работоспособност и на деца с намалена възможност за социална адаптация.

Във връзка с предприемане на действия за преминаване към комплексно административно обслужване, от страна на АСП са изготвени нови образци на формуляри по ППЗИХУ, които са утвърдени със заповед на Заместник министър-председателя и министър на труда и социалната политика.

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ЛИЦА С ТРАЙНИ УВРЕЖДЕНИЯ ОТ ВИНЕТНИ ТАКСИ ПРИ ПОЛЗВАНЕ НА РЕПУБЛИКАНСКИТЕ ПЪТИЩА

В съответствие с разпоредбата на чл. 10в от Закона за пътищата, лицата с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лицата или семействата, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, се освобождават от заплащане на винетна такса за един лек автомобил – тяхна собственост или съпругеска имуществена общност, с обем на двигателя до 2 000 куб. см. и мощност до 117,64 kW (160 к.с.) по ред, определен с наредба на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министъра на труда и социалната политика.

До 31.12.2015 г. чрез дирекциите „Социално подпомагане“ са отпуснати **186 125** безплатни годишни винетни стикери, а за **2014 г.** са 174 350.

През отчетния период на 2015 г. е налице **увеличение** в броя на предоставени безплатни годишни винетни стикери - с **11 775**.

През **2015** г. експерти на Агенцията за социално подпомагане са **участвали** в работни групи, срещи и комисии, в областта на социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите, както следва:

➤ **Постоянно действаща комисия за:**

✓ съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат;

➤ **Междуведомствени работни групи за:**

✓ изготвяне на План за действие за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН 2015 – 2020 г.;

✓ координация на Плана за действие на Р България за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2015-2020 г.);

✓ разработване на Дългосрочна национална стратегия за хората с увреждания в контекста на прилагането на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН;

✓ разработване на Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за интеграция на хората с увреждания;

✓ оптимизиране на системата за експертиза на работоспособността на лица с увреждания в трудоспособна възраст, чрез изграждане на нов модел, методика за оценка и стандарти за качество на дейностите;

✓ извършване на преценка на възможността за съобразяване на Методиката за определяне на индивидуалните потребности на хората с трайни увреждания за отпускане на месечна добавка за социална интеграция с разпоредбите на чл. 42, от ЗИХУ и чл. 27, от ППЗИХУ;

✓ изготвяне на споразумение за взаимодействие между МВР и МТСП (АСП и АЗ), насочено към създаване на единен механизъм за действие между двете институции, с цел повишаване ефективността на превенцията на престъпността и правонарушенията;

✓ изработване на единен механизъм за действие между МВР и МТСП (АСП), с което да се повиши ефективността на превенцията на престъпността и правонарушенията;

✓ разработване на Проект на Наредба за реда за възстановяване, разходване и отчитане на внесените задължителни осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперациите на хората с увреждания, членувачи в национално представителните организации на и за хора с увреждания.

➤ **Участие в работни срещи:**

✓ във връзка с прилагане разпоредбите на Наредба № Н-19 от 02.12.2008 г. за условията и реда за освобождаване на лица с 50 и над 50 над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст от винетни такси при ползване на републиканските пътища;

- ✓ с представители на фирма „ТехноЛогика“ АД, във връзка с изпълнение на проект „Разработване и внедряване на информационни системи и бази-данни, обслужващи системата за социално подпомагане, предоставяне на социални услуги и социално включване“;
- ✓ обсъждане на необходимите нормативни промени за развитие на Телекеър, по проект „Телекеър мрежа в подкрепа на хора с увреждания“;
- ✓ в Българо-немски форум по проект „Социалното предприемачество – портал за иновации“;
- ✓ по Проект „Социално включване на правонарушители чрез иновативни модели на социални предприятия“, която се реализира от Фонд – ИГА, в партньорство с „xit-GmbH“ – Германия и Сдружение „Център за обучение и услуги“;
- ✓ относно представяне на продуктите по проект „Шанс за по-добра възможност“, Договор № BG051PO001-7.0.07-0127-C0001, чрез ОП РЧР - BG051PO001-7.0.07 „Без граници – Компонент 1 – Фаза 2“;
- ✓ Относно Проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“ по ОП РЧР, във връзка с изработване на обективни и измерими показатели за качество на предоставяните социални услуги, отчитащи влиянието на грижата върху качеството на живот на потребителите;
- ✓ посветена на социалната интеграция на хората с увреждания „Достоен живот, уважение, равнопоставеност“;
- ✓ в изпълнение на Проект „Агенцията за социално подпомагане – добре функционираща държавна администрация“;
- ✓ с представители от Центъра за независим живот, във връзка с изпратена „Петиция за ангажменти, не за голи обещания“;
- ✓ със Сдружение за приятелство и сътрудничество между Израел и България;
 - **Други срещи:**
- ✓ с представители на МТСП, АСП, НАДМХД и Националната пациентска организация.
- ✓ конференция по Проект „Защитена заетост – опит, иновации и възможности“.
- ✓ Национална кръгла маса на тема: „Проблемите в денталната помощ и решаването им в полза на пациента“;
- ✓ в публична дискусия за политиките по уврежданията в България.

С цел уеднаквяване на практиката през **2015 г.** от отдел „Интеграция на хора с увреждания“ (при главна дирекция „Социално подпомагане“, Централно управление), са изготвени **6** указателни писма по прилагане на нормативната уредба, регламентиращи социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания и **24** методически указания по конкретни въпроси до териториалните структури. Изготвени са и: **818** преписки, свързани със социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; **112** становища, доклади и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба, касаеща социалната рехабилитация и

интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; **15** информации и анализи за медии, отчитащи изпълнението на нормативните актове, касаещи социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите. Извършени са консултации на приемна и консултации по телефон.

Предоставяне на административни услуги, координация на териториалните подразделения и други (отдел „Координация и взаимодействие с териториалните подразделения“):

✓ Изготвени са отговори на **22** бр. писма, свързани с организацията на работа в Главна дирекция „Социално подпомагане“ и териториалните подразделения на АСП, провеждане на работни срещи, семинари и др.;

✓ Изготвени са **4** бр. становища до изпълнителния директор и заместник изпълнителния директор на АСП по въпроси от компетенциите на Главна дирекция „Социално подпомагане“ във връзка с промените в ЗСПД и предоставянето им в натура чрез ваучери, търсене на дисциплинарна отговорност на длъжностни лица от териториалните подразделения на АСП, организация на работа в териториалните подразделения, структурни промени и др.;

✓ Изготвени са **8** бр. заповеди на изпълнителния директор на АСП за провеждане на семинари по проекти, заповеди за участие в семинари и работни срещи по проекти, заповеди за командировка в чужбина, заповед за утвърждаване на образец на ваучери за предоставяне на семейни помощи за деца в натура;

✓ Изготвени са **1 130** бр. отговори до вътрешни и външни кореспонденти в рамките на компетенциите на Главна дирекция „Социално подпомагане“;

✓ Изготвени са **8** бр. циркулярни писма до териториалните подразделения на АСП във връзка с даване на методически указания, промяна в нормативната уредба, организирани срещи и семинари на ръководството на АСП и др.;

✓ Изготвени са съответните заповеди за командировка на директорите на РДСП и служители от Централно управление на АСП;

✓ Ежедневна комуникация и предоставяне на консултации на директорите на РДСП във връзка с възникнали проблеми в хода на работа, търсене на съдействие за осъществяване на връзка с други структурни звена в Централно управление на АСП и др.;

✓ Участие в организацията и провеждането на тръжни процедури за изработване и доставка на образци на формуляри по ЗСП, ЗСПД, ЗИХУ, ЗЗД и Наредба № РД 07-5/2008 година.

Организацията на цялостната дейност по:

✓ заявяване на необходимите количества формуляри, подготовка на необходимата документация за стартиране на процедура по ЗОП за избор на изпълнител и др.;

✓ изготвяне на обобщени справки за необходимите количества образци на формуляри по различни правни основания;

✓ осъществяване на връзка с РДСП (по електронен път и телефон) във връзка с уточняване на заявките и допълване на наличната информация;

- ✓ подготовка на докладни записки до изпълнителния директор на АСП за отпечатване на формуляри за изпълнение на дейности по закон – регулярно на тримесечие и при установяване на необходимост (нормативна промяна на образците);
- ✓ подготовката на необходимата документация за изработване на проекти, утвърждаване, отпечатване и доставка на ваучери за предоставяне на семейни помощи за деца в натура.

Участие в:

- ✓ работни срещи във връзка с дейности, вменени за изпълнение на АСП по силата на нормативни актове на МС и необходимостта от създаване на специфична организация на работата на Главна дирекция „Социално подпомагане“ и териториалните структури;
- ✓ вътрешноведомствени работни групи за изготвяне на анализ, предложение за оценка и намаляване на административните разходи и обема на кореспонденция на хартиен носител;
- ✓ работни групи и съвети по заповед на Изпълнителния директор на АСП, както следва:
 - за длъжностни лица, пряко отговарящи в рамките на функционалните им ресори за изпълнение на договор „Осъществяване на далекосъобщителни услуги чрез фиксирана телефонна мрежа от лицензиран оператор за нуждите на АСП и териториалните й структури“;
 - конкурсна комисия за разглеждане на новопостъпили документи и допускане на кандидати до участие в конкурса и за провеждане на конкурсна процедура по назначаване на държавни служители на незаета длъжност директор на РДСП и ДСП и „началник на отдел СЗ“ в териториалните поделения на АСП;
 - откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Отпечатване и доставка на нормативно регламентирани формуляри за изпълнение на дейности по закон от АСП“;
 - участие във Ведомствен щаб за защита при бедствия към АСП;
 - участие в Съвет по сигурност към АСП;
 - поддържане на актуалността на Информационната система за попълване на отчетни данни за състоянието на администрацията към МС;

Участие в работни групи със заповед на министъра на труда и социалната политика:

- ✓ междуведомствена работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика;
- ✓ постоянно действаща работна група за отчитане изпълнението на Програмата на правителството за стабилно развитие на Р България (2014 – 2018 г.);
- ✓ междуведомствена работна група за разработване на НПДЗ за 2016 година.

Участие в работна група със заповед на министъра на вътрешните работи за изготвяне на Споразумение за взаимодействие между МВР и АСП относно разработване на единен механизъм за действие между двете институции за повишаване ефективността на превенцията на престъпността и правонарушенията.

Участие в логистиката и провеждането на:

- ✓ **8** бр. семинари на ръководството на МТСП и АСП с директорите на РДСП и ДСП.
- ✓ **10** работни срещи на експерти от териториалните структури на АСП с експерти от Централно управление по Проект „Трансфер на добри практики и модели за осигуряване на социалното включване на трайно безработни лица“ (24 август-30 септември 2015 г.);
- ✓ среща с директорите на ДСП във връзка със създаването на Центрове за заетост и социално подпомагане (на 13 август - в гр. София);
- ✓ работна среща в гр. Комотини, Гърция (14-16 октомври 2015 г.);
- ✓ в гр. Велинград (16-18 ноември 2015 г.).

Стратегическа цел № 3: Ефективно управление на миграционните процеси, вкл. свободното движение на работници в ЕС, в съответствие с достиженията на правото на ЕС чрез.

Приоритет № 3.1.:

- *Да се повиши ефективността при осъществяваната дейност по реализиране обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в Република България, в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС. Създаване на условия по прилагането на Регламент № 883/2004 г. за координация на системите за социална сигурност и въвеждане на електронния обмен по този регламент;*
- *Реализиране на дейности по подпомагане на българските граждани при упражняване правата си на достъп до социална сигурност при свободно движение в ЕС, ЕИП и Швейцария, както и на гражданите на ЕС, ЕИП и Швейцария в България;*
- *Повишаване на нивото на компетентост на служителите от Агенцията за социално подпомагане във връзка със структурираните електронни документи за обмен на данни и информиране на гражданите за техните социални права в рамките на ЕС.*

Дейностите, осъществявани през **2015 г.** във връзка с реализирането на обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в Р България (АСП, НОИ, НЗОК и НАП), в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС и повишаване качеството на административното обслужване са следните:

➤ Осъществяване на **сътрудничество и обмен на информация** с компетентните органи на страните членки на Европейския съюз чрез обработка и водене на текущата кореспонденция във връзка с обмена на информация за семейни обезщетения и дългосрочна грижа, съгласно действащите регламенти за социална сигурност. В тази връзка, общият брой на обработените и изпратени по надлежен ред формуляри и писма за **2015 г.** е **5 261**;

➤ **Координиране** на дейността на дирекциите "Социално подпомагане" относно обмена на информация за получавани от лицата семейни обезщетения и разрешаване на възникналите във връзка с нея казуси;

- Осъществяване на **методическа дейност** по прилагане на регламентите за социална сигурност и изготвяне на **становища** по възникнали казуси и въпроси, относно приложимото законодателство на определена държава членка, когато отделните членове на семейството са свързани с правопорядъка на повече от една страна и при възникнали въпроси от страна на служителите от дирекциите „Социално подпомагане“ в случаи на предоставяне от гражданите на преносими документи, както и относно попълване съдържанието на конкретните формуляри;
- Провеждане на **консултации** и **обмяна на сведения** с териториалните подразделения на АСП, посредством различни канали за достъп до информация и с всички заинтересовани.

Стратегическа цел № 4: Ефективно използване на средствата от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в подкрепа на политиките на социално включване.

Приоритет № 4.1.:

- *Да се поддържат оптимални темпове на финансово изпълнение на ОП: Да се постигне ниво на договаряне да достигне 12% през 2015 г.; Да се постигне нивото на верифицираните разходи да достигне не по-малко от 10% през 2015 г.;*
- *Поддържане на оптимални темпове на финансово изпълнение по ОП.*

Разпределение на финансовия ресурс за 2015 г.:

- 1) Закупуване на хранителни продукти- **24 000 000 лв.;**
- 2) Предоставяне на хранителни продукти – **5%** от стойността на закупените хранителни продукти, но не повече от **1 200 000 лв.;**
- 3) Осигуряване на топъл обяд - **5 995 571 лева.**

Разпределението на финансовия ресурс по отделните операции по ОП РЧР за следващата година се утвърждава от министъра на труда и социалната политика до края на месец декември на предходната година.

Реализацията на мерки по Оперативната програма стартира след обнародването на ПМС № 37 на МС от 23.02.2015 г. за определяне на реда и условията за изпълнение на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014 – 2020 г., както следва:

❖ На 16.03.2015 г. Агенцията за социално подпомагане обяви процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по операция тип 3 **„Осигуряване на топъл обяд“**. Допустими кандидати са общини или райони на общини. Сключени са **85 договора за 110 трапезарии**, за **8 460** потребители. Договорени средства: **2 787 923,03 лв.** (EUR 1 425 464,28).

❖ На 14.04.2015 г. е обявена процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по операция тип 1 - **Закупуване на хранителни продукти**. Безвъзмездната финансова помощ на стойност **24 000 000 лв.** (EUR 12 271 193,37), е предоставена на Агенцията за социално подпомагане със заповед на ръководителя на Управляващия орган от 24.04.2015 година.

❖ На 17.04.2015г. е обявена процедура за подбор на проекти по операция тип 2: **Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти – 2015**. На 07.07.2015 г. е сключен договор на стойност **1 200 000 лв.** (EUR 613 559,67) с избраната партньорска организация – Български червен кръст.

❖ На 11.05.2015 г. е открита процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез бюджетна линия за реализиране на операция **„Техническа помощ“**. На 10.07.2015г. са издадени Заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и за утвърждаване на финансови планове по операцията – за възнаграждения на служителите на Управляващия орган и за дейности. Общата стойност на предоставената безвъзмездна финансова помощ е **4 568 168,71 лв.** (EUR 2 335 703,40)

❖ Постигнато е максимално ниво на програмиране на финансовия ресурс за 2015 г. по операции, свързани с предоставянето на храни.

❖ Програмираният финансов ресурс на стойност **31 435 571 лв.**, което е **100%** от утвърдения финансов ресурс за 2015 г., съгласно утвърдения от МТСП план и **13,03%** от общия финансов ресурс по Оперативната програма.

❖ Програмирани средства, съгласно Годишен план за разпределение на финансовия ресурс на Оперативната програма за 2015 г., утвърден от заместник министър-председателя по демографската и социалната политика и министър на труда и социалната политика - обща стойност **31 435 571 лв.** (EUR 16 072 998,77).

❖ Програмиран ресурс по Техническа помощ на Оперативната програма за целия период - **12 058 874 лв.** (EUR 6 165 698,95)

❖ Договорени средства на обща стойност **32 556 091,74 лв.** (EUR 16 645 920,72), в т.ч. **4 568 169 лв.** (EUR 2 335 703,55) договорен ресурс по бюджетна линия „Техническа помощ“ на Оперативната програма. Постигнатото ниво на договаряне на финансовия ресурс за 2015 г. по операциите за предоставяне на храни е в размер на **89,03%** от утвърдения финансов ресурс за 2015 г. и на **11,61%** от общия финансов ресурс по Оперативната програма.

❖ **Верифицирани средства към 31.12.2015 г. – 1 327 504 лв.** (EUR 678 752,43).

❖ **Реално изплатени средства** по програмата под формата на авансови междинни и окончателни плащания към 31.12.2015г. - **3 436 072,90 лв.** (EUR 1 756 863,13).

Приоритет № 4.2.:

- *Да се въведе адекватни системи за мониторинг, оценка и контрол на изпълнението на ОП;*
- *Създаване на условия за ефективно наблюдение и контрол при изпълнението на ОП.*

С решение на Министерския съвет 902/16.11.2015 г., Агенцията за социално подпомагане - чрез дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“, получи акредитация като **Управляващ орган** на Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014-20120 г. (ОПХ), след извършен цялостен одит на системите за управление и контрол. Всички предвидени в Оперативната програма операции стартираха през 2015 година.

❖ Операция тип 1 - Закупуване на хранителни продукти.

На 09.06.2015 г. е **обявена обществената поръчка** за закупуване на 21 вида хранителни продукти на обща стойност от **19 996 462 лв.** (EUR 10 224 185,50) **без ДДС** и **23 995 754,40 лв.** (EUR 12 269 022,60) **с ДДС.**

През 2015 г. пакетите е предвидено да съдържат **21 хранителни продукти от 5 основни групи храни:**

- от **група стоки "Зърнени храни и картофи"**: пшеничено брашно, ориз, макаронени изделия- спагети, булгур.
- от **група стоки "Зеленчукови консерви"**: лютеница, доматино пюре, зелен грах, гювеч.
- от **група стоки "Плодови консерви"**: нектар, компот, конфитюр.
- от **група стоки "Богати на белтък храни"**: месни консерви, рибни консерви, зрял фасул, леща.
- от **група стоки "Захар и захарни изделия"**: бяла захар, пчелен мед, локум, обикновени бисквити, вафли.

и

- олио.

Към края на 2015 г. са **сключени договори** за закупуване на **5 хранителни продукти**: брашно, спагети, компот, леща и конфитюр, като се създаде необходимата организация, тяхното раздаване да започне от 06.01.2016 година. Предстои сключването на договори за закупуване на локум и нектар.

Обжалването на повече от половината обособени позиции по обществената поръчка временно спря процедурата по сключване на договори за изпълнение по тях до произнасянето на съответните институции – КЗК и съответно Върховния административен съд (ВАС).

❖ Операция тип 2 - Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти.

В складовете на БЧК са извършени **129** проверки „на място“ на доставките на хранителни продукти по *Операция тип 1*: Закупуване на хранителни продукти и *Операция тип 2*: Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти.

В пунктовете на БЧК за раздаване на хранителните продукти по *Операция тип 2*: Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти са извършени **126** бр. проверки „на място“. Не са установени съществени пропуски и няма констатации със системен характер.

Предоставени са съпътстващи мерки, изразяващи се в консултиране за балансиран режим на хранене и насочване към дирекциите „Социално подпомагане“ за отпускане на социални помощи и предоставяне на социални услуги; разпространение на информация за подходящите за всеки индивидуален случай дейности, финансирани от ОП РЧР.

❖ **Операция тип 3 - Осигуряване на топъл обяд.**

В рамките на договорите, сключени с общините през 2015 г. услугата „Топъл обяд“ е предоставяна на **8 460 потребители** - лица и семейства на месечно социално подпомагане, самотно живеещи лица, получаващи минимални пенсии, скитащи и бездомни лица, както и такива пострадали при бедствия и аварии. Принадлежността на лицата към целевата група се удостоверява от дирекциите „Социално подпомагане“ по места.

Извършени са **89** бр. проверки „на място“ на трапезарии, вкл. с участието на експерт по храните, ангажиран от Управляващия орган. При проверките няма констатации със системен характер и не са установени съществени пропуски.

Верифицирани са **152** искания за плащане, на обща стойност **1 096 381,04 лева**.

Предоставени са съпътстващи мерки, включващи консултиране и съдействие за ползване на други социални услуги, предоставяни на територията на общината, включително и такива, финансирани по ОП РЧР 2014-2020 година.

❖ **Операция тип 4 – Техническа помощ**

Изпълнението на *Операция тип 4 – Техническа помощ*, стартира през месец юли 2015 г., като е поставен фокус върху развитието на административния капацитет и на изградените системи за управление и контрол на Оперативната програма. В тази връзка по *Операция тип 4*, през 2015 г. **13** служители на Управляващия орган, ангажирани с управление и изпълнение на програмата, бяха включени в обучения в областта на обществените поръчки и техническата помощ. В рамките на операцията се проведеха и две технически работни срещи, на служителите, ангажирани с техническата и финансовата верификация.

Приоритет № 4.3.:

- Осъществяване на мерки за информираност и публичност на ОПХ;
- Информирани потенциални бенефициенти за възможностите на операциите по ОПХ ФЕПНЛ и начина на изпълнение на договорите.

На интернет страницата на АСП е създаден отделен раздел на Управляващия орган, предназначен за публикуване на ясна и подробна информация за финансираните операции, както и специален раздел за комуникация със заинтересованите страни.

Публикувана е утвърдената Оперативната програма, основните регламенти, касаещи дейността на ФЕПНЛ и свързаните нормативни актове на ЕС, както и националната нормативна рамка, касаеща реда и условията за изпълнение на Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане. Обществеността е информирана за всички по-важни дейности по Оперативната програма чрез публикации на интернет страницата и в медиите. Проведена е информационна кампания при обявяване на Операция 3 „Предоставяне на топъл обяд“. Реализирано е обучение на бенефициенти по Операция „Топъл обяд“. Проведена е среща-обучение на партньора по Операция тип 2 „Предоставяне на хранителни продукти“-2015.

Реализирани проекти по ОП РЧР през 2015 г.:

През 2015 г. се изпълняваха операции по област на интервенция 5.2. „Социални услуги за превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици“ от Приоритетна ос 5 от ОП РЧР 2007-2013.

В резултат от промяна във финансовия план на програмата и след трикратно увеличение, бюджетът на оста е **381 669 043,02 лева**. С **увеличаване бюджета** на операции „Алтернативи“ и „Приеми ме“ на обща стойност 15 000 000 лв., процентът на договорените средства спрямо бюджета на приоритетната ос е **104 процента**. Договореният ресурс по приоритетна ос 5 от началото на програмния период е на обща стойност **414 069 133,48 лв.**, като общият брой на сключените **договори** до 31.12.2015 г. е **929**.

През 2015 г. са изпълнени следните дейности по ОП РЧР:

⇒ През месец септември 2015 г. по предложение на Ръководителя на Управляващия орган на ОП РЧР 2007-2013 (УО) и с решение на Комитета за наблюдение на ОП РЧР на писмена процедура общият бюджет на процедура „Алтернативи“ беше **увеличен с 13 000 000 лева**. Увеличеният ресурс, съгласувано с Ръководителя на УО на ОП РЧР беше насочен за компенсиране на държавния трансфер, предоставен с ПМС 4/15.01.2015 г., свързан с гарантиране на плавен преход между стария и новия програмен период и с цел непрекъснатост на предоставяните услуги.

⇒ През месец ноември 2015 г. беше обявена процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Алтернативи“ – **фаза 2**. Сключен е договор с Агенцията за социално подпомагане на стойност **12 733 165,23 лева**.

⇒ С решения на Комитета за наблюдение по ОП РЧР на писмени процедури през месеците март, май и септември 2015 г. бе увеличен и ресурсът по процедура за директно предоставяне на БФП „Приеми ме“ (проект „И аз имам семейство“)- от 21 700 000 лв. на **30 103 018,16 лв.** и бе удължен **срока** на проекта до 31.12.2015 година.

Приключили операции:

Постигнато в сферата на деинституционализацията на деца - през 2015 г. приключиха операциите, чрез които се реализира Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“:

- + двукомпонентна операция „**Да не изоставяме нито едно дете**“;
- + двукомпонентна операция „**Шанс за щастливо бъдеще**“;
- + „**Приеми ме**“;
- + „**Живот в общността**“.

❖ **Компонент 1 на операция „Да не изоставяме нито едно дете“** приключи на **02.06.2015** година. В резултат от изпълнението на проекта бяха идентифицирани и оценени 1797 деца и младежи, настанени в Домовете за деца с умствена изостаналост, Домове за деца с физически увреждания и деца с увреждания над 3 г. в Домове за медико-социални грижи за деца, които е необходимо да бъдат изведени от специализираните институции.

❖ **Дейностите по Компонент 2 на операция „Да не изоставяме нито едно дете“** приключиха **в края на месец ноември 2015** година.

От сключените **79** договора **един** бе прекратен, а **два** не се изпълниха поради проблеми със строителните дейности. До 31.10.2015 г. **61** договора успешно са приключили дейностите си, а към 30.11.2015 г. приключиха и последните **15** договора.

С промените на Националната карта на резидентните услуги на територията на страната към момента са изградени общо:

- **118 Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания** с общ капацитет: 1 666 места, в т.ч. 236 места за кризисно настаняване.
- **39 Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи (ЦНСТ)**, изведени от ДДЛРГ с общ капацитет: 491 места, в т.ч. 78 места за кризисно настаняване.
- **19 Защитени жилища (ЗЖ)** с общ капацитет 154 места.
- **3 Преходни жилища (ПЖ)** с общ капацитет 24 места.

В изградените ЦНСТ за деца и младежи **с увреждания** към 30.11.2015 г. са настанени **1 299 деца/младежи с увреждания**.

В изградените **ЦНСТ** за деца **без увреждания** към 30.11.2015 г. са настанени **380 деца**, изведени от ДДЛРГ.

В изградените **ЗЖ** са настанени **122 младежи с увреждания**, изведени от специализирани институции за деца.

В изградените **ПЖ** са настанени **22 лица**, изведени от ДДЛРГ.

Закрити са всички **24** институции за деца с увреждания. От началото на 2014 г. са закрити **20** ДДЛРГ, като в процес на закриване по тази операция са още **2**.

За **2015 г.** е осигурена **устойчивост** чрез финансиране като делегирани от държавата дейности на всички изградени през изминалия програмен период 2007-2013 г. социални услуги.

С двукомпонентната процедура по **операция „Шанс за щастливо бъдеще“** се цели създаване на устойчив модел за трайна деинституционализация на деца от 0 до 3-годишна възраст, настанени в Домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД). Този модел следва да бъде изграден чрез предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги за подкрепа на семейството и превенция на риска от изоставяне на деца. Това се осъществява чрез съчетаването по взаимодопълващ начин на финансовите инструменти на две оперативни програми – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и Оперативна програма „Регионално развитие“.

Основната цел на проекта, който **приключи на 25.10.2015 г.** бе да бъде направена подготовка за реструктуриране на ДМСГД за деца от 0 до 3-годишна възраст чрез извършване на целенасочена подготвителна дейност в 8 пилотни области: Габрово, Монтана, Пазарджик, Перник, Пловдив, София, Русе и Търговище посредством аналитичен подход и съвместно с други, отговорни за процеса институции.

Разработени са **4** бр. методологии за иновативни услуги, разпределени в групите: услуги за превенция на изоставянето на деца и подкрепа на техните семейства; услуги за заместваща семейна грижа; „Подкрепяща грижа за майки и бебета“; интегрирани здравно-социални услуги.

С приемането на ПМС № 208 на 10.08.2015 г. се извършиха необходимите действия за нормативното регламентиране на резидентния вид услуга на деца с потребност от постоянни медицински грижи и се указа механизма за закриване на 8-те институции. Извършена е оценка на здравословното състояние на **208** деца, настанени в пилотните ДМСГД. Проведени са: обучения и супервизии на **408** лица - персонал в пилотните ДМСГД; въвеждащи и надграждащи обучения на **239** лица - персонал в новите услуги. За периода на изпълнение на проекта са реинтегрирани в семейна среда **181** деца. При стартиране изпълнението на проекта в пилотните ДМСГД са били настанени общо **342** деца.

Към момента от **8-те пилотни ДМСГД** всички деца са изведени и същите **са закрити** от 01.10.2015 г., в съответствие с разпоредбите на ПМС № 208 от 10.08.2015 година.

В резултат на изпълнението на проект „ПОСОКА семейство“ се създаде национален пилотен модел за реструктуриране на ДМСГД, чийто основни елементи са създадената инфраструктура и развития комплексен модел от интегрирани услуги.

❖ Към 30.11.2015 г. приключи изпълнението на **Компонент 2 „Разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на деца от 0 до 3 години“** на операция „Шанс за щастливо бъдеще“. В хода на изпълнение на проектите са **разкрити 8 комплекса за иновативни интегрирани здравно-социални услуги за деца от общността от 0 до 3 години**, в риск от изоставяне и техните семейства, в т.ч. и: семейства на близки и роднини; деца от 0-3 години, настанени в избраните за пилотни ДМСГД и техните семейства, както и за деца с тежки множествени увреждания над 3 години, настанени в ДМСГД и зависими от непрекъсната медицинска грижа. Осемте комплекса за

иновативни и интегрирани здравно-социални услуги са разкрити в общините: Пазарджик, Монтана, София, Русе, Габрово, Пловдив, Търговище и Перник.

За успешното реализиране на деинституционализацията на деца от 0 до 3 години в България, в края на изпълнение на проектите по Компонент 2 на процедура „Шанс за щастливо бъдеще“ 8-те пилотни ДМСГД бяха закрити.

❖ В изпълнение на Визията за деинституционализация на децата на 31.12.2015 г. приключи изпълнението на **Проект „И аз имам семейство“** с бенефициент Агенция за социално подпомагане, в партньорство с 83 общини. Операция BG051PO001-5.2.11 **„Приеми ме“** реализира основната си заложенa цел: *„Да се подкрепи процеса на деинституционализация на деца като се създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции и на деца в риск от изоставяне“*.

Проектът беше насочен към пряка работа с: кандидати за приемни родители и приемни семейства; семейства на роднини и близки на деца, настанени в институции; деца от общността, в риск от изоставяне и техните семейства, в т.ч. и семейства на техни близки и роднини; деца, настанени в специализирани институции.

С решение на Комитета за наблюдение за срока на схемата: 2011 - 2015 г., е определена общата сума на допустимите разходи за изпълнение на проекта **30 103 018,16 лв.**, а срокът за предоставянето на услугата „приемна грижа“ е удължен **до 31.12.2015** година. Основание за исканата промяна на срока на услугата е необходимостта от утвърждаване на приемната грижа като алтернативна мярка за закрила на деца в среда, близка до семейната и засилен интерес от страна на приемните семейства.

В резултат на успешното изпълнение на планираните дейности по проекта:

- ✓ За деца от специализирани услуги е осигурена семейна среда и индивидуална грижа, съобразена с всяко дете. Създадени са условия за интеграция на децата и живот в общността;
- ✓ Приемните и биологични семейства и семействата на роднини и близки имат достъп до социални услуги;
- ✓ Социалните работници от екипите по приемна грижа в общините са обучени и са с повишени професионални компетенции, като гаранция за качество на услугата. След приключване на проекта това е един ресурс от обучени специалисти, които познават добре особеностите и спецификите на приемната грижа в конкретния район;
- ✓ Променен е моделът на приемна грижа в 83 общини-партньори, който предстои да се мултиплицира и в други общини в страната.

От стартирането на услугата приемна грижа (месец май 2012 г.), към 31.12.2015 г. в общините-партньори по проекта са създадени **84** екипа по приемна грижа (ЕПГ), които са приели общо **1 947** заявления от кандидати.

Комисиите по приемна грижа в РДСП са утвърдили със заповед **1 686** приемни семейства. Нисък е броят на заличените семейства – **213**, което е в резултат на добре

свършена работа от ЕПГ и проявена възискателност при проучването на кандидатите за приемни семейства. Общия брой на децата, преминали през услугата „приемна грижа“ по проекта е **2 895**. През 2015 г. започна преминаване на приемни семейства от доставчика ДСП към доставчик – община-партньор по проекта.

Реализирането на дейностите по проекта чрез предоставяне на услугата приемна грижа от общините, допринася за предотвратяване на настаняването на деца в специализирани институции, като до края на проекта общо **1 782** деца от общността са настанени в приемни семейства, като им е осигурена възможност да живеят в семейна среда и достъп до необходимите социални услуги, съобразно техните потребности.

Проектът допринася и за успешната деинституционализация на децата, настанени в специализирани институции, като **840** деца са изведени от специализираните институции и **273** – от резидентни услуги.

За **1 405** деца е било прекратено настаняването в приемно семейство, от които: **310** деца са реинтегрирани в биологичното си семейство; **799** деца са осиновени; **56** са в семейство на близки и роднини; **79** са в резидентна услуга и само **35** деца са върнати в специализирани институции; **126** са преминали в друго приемно семейство..

По проекта част от приемните семейства се специализират за отглеждане на деца с увреждания. От общия брой деца, преминали през услугата „приемна грижа“ **125** са със заболявания и/или увреждания.

Към 31.12.2015 г. в приемни семейства по проекта пребивават **1 455 деца**, от които децата, настанени в професионални приемни семейства са **1 387**, а в доброволни приемни семейства – **68**.

В рамките на проекта бе изготвено предложение за Единен разходен стандарт (ЕРС) за преминаване към държавно делегирани дейности, с който да се предостави възможност на всички партньори да извършват дейността по приемна грижа като държавно делегирана след средата на 2015 година. Сформираната междуведомствена експертна работна група е обсъдила, но не е приела проектното предложение за ЕРС.

Успешната реализация на Проект „И аз имам семейство“, постигане на целите му, положителното въздействие върху целевите групи и постигнатата цялостна промяна в общественото мнение, както и предстоящо утвърждаване на ЕРС са предпоставка за удължаване предоставянето на услугата „приемна грижа“ чрез новата операция „Приеми ме 2015“.

❖ Операция „**Живот в общността**“ се реализира в условията на допълняемост между мерки, планирани в рамките на приоритетна ос 5 и приоритетна ос 6 от ОП РЧР 2007-2013.

Процедурата има два компонента: *Компонент I* – Социални услуги в подкрепа на социалното включване на лица, настанени в Домове за деца, лишени от родителска грижа/ДДЛРГ/; *Компонент II* – Социални услуги за лица с физически увреждания, психични разстройства и умствена изостаналост, чакащи настаняване в специализирана институция.

От сключените **25** договора се изпълняваха **20** като са разкрити **24 нови** социални услуги в общността, през които са преминали общо **396 лица**.

По *Компонент 1* на процедурата са разкрити **3** Наблюдавани жилища с общ брой потребители - **22** лица.

По *Компонент 2* са разкрити общо **21** услуги с брой потребители **374** лица, от които:

- **2** Наблюдавани жилища за лица с психични разстройства – **19** души;
- **4** Защитени жилища за лица над 18-годишна с психични разстройства и умствена изостаналост – **43** души;
- **9** ЦНСТ за хора с умствена изостаналост, с интелектуални затруднения, психични разстройства и физически увреждания – **140** лица;
- **4** ЦСРИ със 148 потребители;
- **2** дневни центъра за възрастни хора с физически увреждания, психични разстройства и умствена изостаналост за **24** лица.

Към 31.10.2015 г. всички 20 проекта приключиха изпълнението си, като новосъздадените **24 услуги**, с капацитет от **212 места са делегирана от държавата дейност**.

С операция „Живот в общността“ се допълва цялостната концепция за развитие на социалните услуги и се подкрепя социалното включване на лицата от целевата група, като допринася за гарантиране равен достъп до услуги на лицата от целевата група.

❖ **Проект „Подкрепа за достоен живот“ (Схема BG051PO001-5.2.09 „Алтернативи“)** приключи на **28.02.2015 г.**, а предоставянето на услугата „Личен асистент“ продължи до **31.12.2014 година**.

Проект „Подкрепа за достоен живот“ изпълни основната цел на приоритетното направление да бъде оказана подкрепа за социално включване на уязвими групи чрез развитие на мрежа от подкрепящи бъдещата интеграция на пазара на труда социални услуги, насърчаване на социалното предприемачество и повишаване трудоспособността и продължителността на трудовия живот на работната сила. Един от акцентите в тази област на интервенция е фокусиран върху развитието на форми на социални услуги, които се предоставят в семейна среда на зависими членове от семействата.

Проектното **партньорство на АСП с 285 общини и райони** (262 общини и 23 района на Столична община), и ангажирането на общинските администрации допринесе за изграждане на организационен и професионален капацитет на местно ниво за управление и качествено предоставяне на услугата „Личен асистент“ след приключването на Схемата.

Операцията целеше да се създаде условия за оказване на положителен и благотворен ефект върху целевата група, основно разглеждан от гледна точка на следните аспекти:

- интеграционен – създаване на реална възможност за реализиране на правото на хората с различни видове увреждания да бъдат активни и да вземат самостоятелни решения за организиране на ежедневието и живота си;

- намаляване на риска от зависимост от институционален тип грижи.

От своя страна, гореизложените аспекти на оказаното въздействие и отчетения ефект върху целевата група непосредствено водят до подобряване качеството на живот на хората с трайни увреждания, при запазване на тяхното достойнство. Развитието на тази услуга е предпоставка за социална справедливост спрямо хората, които поради различни ограничения от физически характер са в рискова зависимост от институционален тип грижи. Създадох се работни места в сектора на социалната икономика и се осигури възможност за преодоляване на бедността за безработни лица чрез децентрализиран модел за предоставяне на услуги в домашна среда.

В проведените общо три етапа за набиране на потребители на услугата (2010, 2011 и 2013/2014 г.), желание за включване в проекта беше заявено от общо **35 222** лица с трайни увреждания и със затруднения или невъзможност за самообслужване. Кандидатите за лични асистенти, заявили желание да предоставят социални услуги в домашна среда на свои близки или други, които се нуждаят от подкрепа и обгрижване, преминали през подбор и класиране бяха общо **31 911** лица; обучение по проекта беше организирано за **21 920** лица.

Отчитайки високия социален ефект от реализирането на Проекта, с решения на Комитета за наблюдение на ОП РЧР от 2012 г., 2013 г. и 2014 г. бяха осигурени допълнителни средства за удължаване срока, което позволи общата продължителност от 19 да стане **53 месеца** (до 28.02.2015 г.); продължителността на предоставяне на социалната услуга – от 14 на **48 месеца** (до 31.12.2014 г.).

Допълнително отпуснатата безвъзмездна финансова помощ по схема BG0513Д001-5.2.09 - „Алтернативи“, удължаване периода на изпълнение на проект „Подкрепа за достоен живот“ и създадената ефективна организация на управление на дейностите от екипите на местно и национално ниво, осигури постигането и на:

- увеличение на месечната часова квота на общината (района): от 01.07.2013 г. на 51 от партньорите, от 01.01.2014 г. - на 126, от 01.06.2014 г. – на 218;
- увеличение на часовата ставка, по която се начислява възнаграждението на личните асистенти от 2,00 лв. на 2,40 лв. (от 19.12.2012 г.), и на 3,00 лв. - от 01.06.2013 година.

В периода на предоставяне на социалната услуга – 10.01.2011-31.12.2014 г., общият брой на лицата с трайни увреждания, получили грижа по този Проект са **21 340**, а личните асистенти, наемани по трудов и/или договор за услуга - **20 185**. Към крайния срок за предоставяне на услугата, потребителите по Проекта бяха **13 115**, живеещи в 260 общини и 23 района (в Столична община), а личните асистенти - **12 416**. След използване на финансовата информация по схема „Алтернативи“ се установи, че при **разплатени 167 965 751,58 лв.**, усвоените средства са в размер на **98 % от договорените 171 006 924 лева**.

С обща продължителност над 4 години, проект „Подкрепа за достоен живот“ е най-дълго изпълнявания проект по Приоритетна ос 5 по ОП РЧР 2007-2013 година. Мерките по операция **„Алтернативи“** съответстват на националната политика в областта на социалната

закрила и социалното включване и отговарят на изискванията на концепцията за деинституционализация. Беше осигурена услугата „Личен асистент“ за деца с увреждания и за хора с невъзможност за самообслужване в рамките на Националната стратегия за дългосрочна грижа „Създаване на условия за независим и достоен живот на възрастни хора и хората с увреждания чрез предоставяне на качествени, достъпни и устойчиви услуги за дългосрочна грижа“.

През **2015 г. стартираха своето изпълнение проекти с конкретен бенефициент АСП по следните схеми:**

❖ Операция **„Алтернативи“ – фаза 2**; бюджетна линия BG051PO001-5.2.16 - **проект „Алтернативи“ – фаза 2** с конкретен бенефициент АСП (чрез Дирекция „Анализ, административно и информационно обслужване“), в партньорство с **281 общини** (258 общини и 23 района на Столична община), като услугата по този проект е приключила към 24.04.2015 година. Проектът осигури предоставяне на социалната услуга „Личен асистент“ на потребителите по проект „Подкрепа за достоен живот“, договорите на които бяха прекратени, считано от 01.01.2015 година. Социалната услуга се предоставяше на потребители, живеещи в конкретните общини/райони в продължение на **4 месеца**. Проект „Алтернативи“ – фаза 2 осигури приемственост и надграждане на проекта „Подкрепа за достоен живот“ по процедура „Алтернативи“, и даде възможност за адекватна социална подкрепа и грижи за най-уязвимите групи в национален мащаб в периода на изпълнение на задължителните процедури, предхождащи стартирането на социалната услуга „личен асистент“ по операция „Нови алтернативи“ (ОП РЧР 2014-2020 г.) – **от 01.01.2015 г. до 24.04.2015 г.** за общо **12 236** оценени **потребители** по схема „Алтернативи“, обгрижвани от общо **11 550 лични асистенти**. Безвъзмездната финансова помощ е в размер на **12 733 165,23 лв.**, разходвани за пряката дейност по предоставяне на социалната услуга в домашна среда, които са верифицирани/усвоени в пълния им размер. Проект „Алтернативи“ – фаза 2 осигури плавен **преход** на предоставянето на услугата „личен асистент“ от предходния в новия програмен период. През 2015 г. за лицата от целевите групи се осигури среда и предпоставки да могат да кандидатстват и бъдат включени в последователно обявените през отчетната година операции по ОП РЧР 2014-2020 г. - „Нови алтернативи“ и/или „Независим живот“.

❖ На 01.12.2015 г. стартира проект **„Приеми ме 2015“** по ОП РЧР 2014-2020 г. - процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.003 „Приеми ме 2015“, със срок за изпълнение - **32 месеца**, и бюджет – **51 600 000 лева**. Партньори на конкретния бенефициент АСП са **82 общини** от 28-те области на страната. Процедурата **допълва и надгражда** операция „Приеми ме“ по ОП РЧР 2007-2013 г. (проект „И аз имам семейство“), чийто срок на изпълнение беше до 31.12.2015 година. Новата операция е насочена към усъвършенстване и разширяване обхвата на услугата „приемна грижа“ и съдържа иновативен елемент по отношение на подкрепата в посока развитие на „специализирана приемна грижа“, както и с мерките, насочени към повишаване на качеството

на приемната грижа чрез осъществяване на мониторинг. В общините-партньори са сформирани екипи за управление на проекта на местно ниво (82 ЕУП) и екипи по приемна грижа (82 ЕПГ) – за пряка работа с утвърдените приемни семейства и кандидатите за приемни родители. В изпълнение на проектните дейности е сформирани Консултативен експертен съвет от представители на МТСП, ДАЗД, АСП, Национално сдружение на общините в РБ, УНИЦЕФ България, Национална мрежа за децата, Национална асоциация за приемна грижа. Иновативното междуинституционално сътрудничество „централна власт - местна власт - гражданско общество“ в цялостното изпълнение на проект „Приеми ме 2015“ ще гарантира защита правата и интересите на децата, което ще повиши качеството на живот на уязвими групи деца и ще насърчи тяхното пълноценно включване в живота на обществото.

Стратегическа цел № 6: Да се създадат условия за повишаване ефективността и качеството на работа в АСП, в интерес на обществото, при спазване на принципите на чл. 2 от Закона за администрацията.

Приоритет № 6.1.:

- *Да се осигури реализирането на основните права на гражданите, в съответствие с българското и европейското законодателство, чрез поддържане на своевременно и ефективно административно обслужване;*
- *Създаване на условия за ефективно управление на административното обслужване, гарантиращо реализация на основните права на гражданите, формулирани в българското и европейското законодателство;*

През **2015 г.** са обработени общо **50 183 документа**, като:

- ❖ Входящи документи, постъпили за завеждане в деловодната система за документооборот и насочване към съответния ресорен ръководител – **22 626**, в т.ч.: **2 427** молби, сигнали и предложения на граждани; **5 225** формуляра по Регламент 883/2004; **53** становища по предложения за включване в дейност „Личен асистент“ по НП АХУ; **129** свързани с участия по схеми по ОП РЧР и **14 801** от различни правителствени и неправителствени организации, юридически лица, институции и териториални поделения на АСП;
- ❖ Изходящи документи - регистрирани в деловодната система, окомплектовани и изпратени до съответния кореспондент, общо **17 787**;
- ❖ Вътрешни документи, насочени и предоставени на съответния служител – **9 770**.

ОБСЛУЖЕНИ КЛИЕНТИ ЧРЕЗ РАЗКРИТИТЕ КАНАЛИ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

През **2015 г.** чрез разкритите канали за достъп до информации и консултации са потърсили съдействие общо **25 434** лица, в т.ч.:

- ❖ Обслужени клиенти в Центъра за информация и услуги на АСП – **2 227**;
- ❖ Физически и юридически лица, потърсили съдействие чрез „Гореща телефонна линия“ – **14 677**;
- ❖ Обслужени клиенти чрез електронната поща на АСП – **744**;
- ❖ Постъпили заявления за предоставяне на консултация или предоставяне на услуги чрез пощенски услуги - **7 786**.

ОКАЗВАНЕ НА МЕТОДИЧЕСКА ПОМОЩ И КОНТРОЛ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА АСП, ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ И СИСТЕМАТА ЗА ДОКУМЕНТООБОРОТ

През **2015 г.** е оказана методическа помощ и е осъществен контрол на териториалните поделения на АСП, по отношение на:

- ❖ Оказване съдействие и методическа помощ, свързани със системата за документооборот при възникнали текущи проблеми;
- ❖ При възлагане, приемане и изпълнение на договора, с предмет универсални и неуниверсални пощенски услуги и куриерски услуги, както и договора, сключен за поддържане и сервиз на системата за документооборот;
- ❖ Изготвяни са тримесечни анализи за административното обслужване на физическите и юридическите лица в АСП;
- ❖ Оказване на методическа помощ във връзка с прилагане на комплексно административно обслужване.

През 2015 г. Хартата на клинета е актуализирана и е изготвен формуляр за устно заявяване на услуги.

ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С АРХИВНАТА ДЕЙНОСТ ЗА 2015 г.

Във връзка с дейностите по архивирането и съхранението на документите на АСП са изготвени описи на документите на структурните звена за предаване в учреденския архив.

Оказана е методическа помощ по прилагане на Закона за Националния архивен фонд на териториалните поделения на АСП.

Приоритет № 6.2.:

- *Да се гарантират условия за развитие на административния капацитет на АСП;*
- *Подобряване ефективността по управление и развитие на човешките ресурси на основата на ефективен подбор, оценка, стимулиране и обучение на персонала.*

Дирекция „Човешки ресурси“ е част от общата администрация на Агенция за социално подпомагане, изпълняваща функции и дейности по управление на човешките ресурси за създаване на условия за повишаване ефективността и качеството на работа. Осъществява дейности в рамките на своята компетентност, регламентирани в чл. 10 от Устройствения правилник на АСП.

Отдел „Управление на човешките ресурси“ (УЧР) организира работата си в съответствие със Закона за държавния служител, Кодекса на труда и всички нормативни актове, уреждащи въпроси, свързани с управлението на човешките ресурси.

Служителите в отдела изпълняват най-важната и отговорна задача, свързана с подбора, назначаване, преназначаване и освобождаване на персонала. През отчетния период стриктно са спазвани изискванията на Вътрешните правила за подбор на служителите в АСП. Основната цел на тези правила е законосъобразното и справедливо прилагане на трудовото законодателство.

Друга задача на отдел „Управление на човешките ресурси“ е цялостната организация по провеждане на конкурсите за държавни служители - изготвяне на заповеди, обявяване на конкурсите в един централен ежедневник и в Регистъра по чл. 61, ал.1 от Закона за администрацията, приемане и обработване на документите, изготвяне на протоколи, списъци на допуснатите и недопуснатите кандидати, както и уведомителни писма до лицата.

През **2015 г.** са обявени конкурси за **48** позиции за незаети длъжности по служебно правоотношение. След приключване на конкурсните процедури са назначени **30** държавни служители.

Извършена е организация и провеждане на процедурата по оценяването, съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. С Наредбата са определени условията и редът за оценяване на служителите за изпълнението на заеманите от тях длъжности, както и за повишаване в държавна служба на държавните служители. Основната цел на оценяването на служителите е оценяване приноса на отделния служител за изпълнението на целите на съответните административно звено и административна структура. През отчетния период е създадена организация и са предприети действия за провеждане в законоустановения срок на междинна и заключителна среща между оценяващия ръководител и оценявания служител. За атестационния период от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г. общо **3 977** служители са получили годишна оценка на изпълнението на длъжността, в т.ч. **1 204** по служебно правоотношение и **2 773** по трудово правоотношение.

Получени окончателни оценки на изпълнението на длъжностите за **2015 г.:**

Оценки	Служители по служебно правоотношение	Служители по трудово правоотношение	Общо по оценки
1. Изключително изпълнение	293	458	751
2. Изпълнението надвишава изискванията	772	1 845	2 617
3. Изпълнението напълно отговаря на изискванията	123	450	573
4. Изпълнението отговаря не напълно на изискванията	13	18	31
5. Неприемливо изпълнение	3	2	5
Общо:	1 204	2 773	3 977

Повишаването в държавна служба се осъществява чрез последователно преминаване в по-висок ранг или по-висока длъжност и е обвързано с оценката от изпълнението. През **2015 г. 371** държавни служители са повишени в ранг, **12** служители са повишени предсрочно, а **1 123** притежават ранг по-висок от изискуемия за заемане на длъжността. Повишаването в длъжност в същата администрация е израз на принципа на кариера в държавната служба. Политиката за издигане на собствените служители е пресечната точка между интереса на служителя да се развива и усъвършенства професионално и интереса на отделната администрация да се работи по-добре. Чрез процедура по конкурентен подбор са повишени в длъжност **15** държавни служители.

През отчетния период по програма „Старт на кариерата“ АСП е заявила необходимост от **38** работни места. След подбор и провеждане на интервю са одобрени **32** кандидати, регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“. За **30** от класираните кандидати са сключени рамкови договори с "Бюро по труда" за започване на работа по трудово правоотношение, за срок 9 месеца.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОБУЧЕНИЯ; ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ; ОБУЧЕНИЯ, ПРОВЕДЕНИ ПО ПРОЕКТИ

Обучението на служителите е от изключително значение за осъществяването на служебните им задължения, за поддържане и повишаване на нивото на квалификацията им. Обучението има за цел усъвършенстване на знанията и уменията им и се осъществява чрез:

- ✓ участие в семинари, лекции, курсове и др.;
- ✓ самообучение.

Обучението създава възможности за усъвършенстване на индивидуалното изпълнение, за повишаване удовлетвореността от работата, за кариерното развитие и засилва мотивацията на служителите.

Отдел „Управление на човешките ресурси" разработва основни насоки, проучва, анализира и обобщава потребностите от обучение и изготвя годишен план за задължително и

специализирано обучение на служителите от агенцията; организира провеждането на обученията, осигурява условия за професионално и служебно развитие на персонала.

През **2015 г.** в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРРИ) към МТСП успешно са проведени обучения на служителите с акцент върху надграждане на знания и умения.

Въз основа на проведено проучване на потребностите от обучение сред **578** служители от Централното управление и териториалните дирекции „Социално подпомагане“ за 2015 г. е изготвен Годишен план за обучение. В ЦРЧРРИ са повишили своята квалификация **308** служители. Успешно са проведени обучения по две модулни програми и програма за въвеждащо обучение, които са част от Оперативния план за национални обучителни програми:

- ⇒ Програма „Социална подкрепа на лица и семейства“ - за професионално обучение на служители от отделите „Социална закрила“ и „Хора с увреждания и социални услуги“;
- ⇒ Програма „Социална работа за деца и семейства в риск“ - за професионално обучение на служители от отделите „Закрила на детето“;
- ⇒ Квалификационна програма за въвеждащо обучение „Бърз старт“.

През отчетния период е предоставена възможност на **668** служители да усъвършенстват своите знания по **52** теми.

Обученията за служебно развитие, които са задължителни, съгласно чл. 356 от Закона за държавния служител, се провеждат в Института по публична администрация. Обучени са **44** новоназначени държавни служители, в т.ч. **15** на ръководна длъжност и **29** на експертна длъжност.

За придобиване на практически опит, нови професионални умения и запознаване със спецификата на социалната работа е предоставена възможност на **726** студенти да проведат стажа си в централната администрация и териториалните поделения на АСП.

Агенцията за социално подпомагане беше конкретен бенефициент по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна помощ BG051PO001-6.2.09 **„Укрепване на капацитета на Агенция за социално подпомагане за повишаване на качеството и ефективността на социалната работа“**, Приоритетна ос 6 „Повишаване ефективността на институциите на пазара на труда, социалните и здравни услуги“ на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013.

Целева група на проекта бяха служители на АСП; териториален обхват: 28-те области в страната; продължителност: общо 53 месеца (удължен е до 31.12.2015 г.). Общата цел на проекта е да се планират, разработят и приложат мерки за надграждане и подобряване на капацитета на служителите на АСП и да се повиши качеството и ефективността на социалната работа. Специфични цели на проекта: да се създаде механизъм за оценка и управление на натовареността на служителите; да се планират мерки за превенция на професионалното изгаряне; да се задоволят професионалните интереси на социалните работници и тяхното

професионално развитие; да се идентифицират индивидуалните потребности на служителите от надграждащи знания и умения; да се повиши равнището на професионална компетентност на служителите, работещи в отделите „Закрила на детето“ и „Хора с увреждания и социални услуги“; да се създаде единен инструментариум за изследване на потребностите на хората с увреждания; да се осигурят допълнителни социални работници в отделите „Закрила на детето“ и „Хора с увреждания и социални услуги“.

През **2015 г.** са реализирани следните дейности по проекта:

✚ Подбор и наемане в резултат на анализа на натовареността на **400** социални работници във всички дирекции „Социално подпомагане“. Обявени са общо 10 допълнителни подбора за кандидати за социални работници за дирекции „Социално подпомагане“, в които има незаети длъжности, като **1** от тях е обявен през 2015 година. От началото на Проекта са приети и са оценени документи на общо **2 605** кандидати за социални работници. Назначаването на социалните работници е стартирало на 01.02.2012 година.

✚ Осигуряване на възнаграждения на наетите социални работници за период от 47 месеца. Възнагражденията се изплащаха до 31.12.2015 г., като на служителите, които са назначени през месец февруари 2012 г. се осигури заетост от 47 месеца.

✚ Дейности за информиране и публичност на резултатите от проекта. На всеки социален работник, назначен по Проекта са осигурени чанта, тефтер и химикал, на които е изписано логото на Проекта и съфинансирането му. На електронната страница на АСП периодично се публикуваше информация за Проекта и дейностите, които са изпълнявани.

Изпълнението на този Проект допринесе за реализиране на стратегическата цел на ОП РЧР, тъй като беше ориентиран към постигане на по-високи нива на заетост и повишаване адаптивността на заетите лица.

През **2015 г.** са изпълнени всички дейности по **проект „Повишаване на квалификацията на служителите в Агенция за социално подпомагане“**, в рамките на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, приоритетна ос 2 „Управление на човешките ресурси“, подприоритет 2.2 „Компетентна и ефективна държавна администрация“; бюджетна линия BG051PO002/13/2.2-13; целева група - служители в централната и териториалните администрации на АСП. Постигната е общата цел на проекта за подобряване на професионалната компетентност на служителите в АСП за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им. Постигнати са и специфичните цели: да се повишат квалификационните умения на служителите на АСП, свързани с развитие на публичната администрация, по обучения, провеждани от Институт по публична администрация; да се повишат квалификацията и капацитета на ИТ експертите, участващи в поддържането, развитието и управлението на комуникационната, хардуерната и технологичната инфраструктура на АСП; да се премине чуждоезиково обучение на служители

за повишаване на комуникационните умения в административна среда и в конкретни практически ситуации.

Постигнати резултати от реализиране на проекта:

- ✓ повишаване на комуникативните умения на служителите;
- ✓ запознаване с концепцията за отворено управление и прозрачна администрация;
- ✓ запознаване с процесно-ориентираното управление и изпълнение в административното обслужване;
- ✓ формиране на знания за сътрудничество на администрацията с гражданските и с бизнес организациите в разработването на публичните политики;
- ✓ повишаване на квалификацията на ИТ специалистите, занимаващи се с администриране на вътрешно-информационните системи на АСП за ползване на приложимия софтуер от цялата администрация;
- ✓ повишаване на чуждоезиковите познания на служители, които са пряко ангажирани в работа с чужденци на фона на увеличаващата се бежанска вълна.

По проекта се проведеха следните **специализирани обучения**:

- Курс „Английски език за социална работа“ за **60** участника за 100 учебни часа;
- Обучения за работа със специализирани софтуерни продукти:
 - Курс на обучение „Windows Exchange 2010“ за **5** участника за 5 дни;
 - Курс на обучение „Windows Server 2012“ за **10** участника за 5 дни;
 - Курс на обучение „Администриране на storage servers HP и IBM“ за **2** участника за 5 дни;
 - Курс на обучение „Специализирано обучение по виртуализация“ за **5** участника за 5 дни.

Придобитите нови знания и умения от служителите на Агенция за социално подпомагане ще бъдат устойчиво използвани в тяхната ежедневна работа.

През **2015 г.** са изпълнени и дейностите по **проект „Агенцията за социално подпомагане – добре функционираща държавна администрация“**, в рамките на Оперативна програма „Административен капацитет“ 2007-2013, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, приоритетна ос 1 „Доброто управление“, подприоритет 1.1. „Ефективна структура на държавната администрация“; бюджетна линия BG051PO002/14/1.1-08; целева група: цялата администрация и човешки ресурс, ангажиран в администрацията на АСП; проектът стартира на 27.08.2014 г. и всички дейности по неговото изпълнение приключиха на 27.08.2015 година. Обща цел на проекта е подобряване на ефективността на държавната администрация чрез организационното развитие на администрацията на АСП. Специфични цели: да се приложи ефективно управление на дейностите и ефикасно разходване на средствата по бюджета; постигане на заложените резултати - чрез добро управление в екип; да се постигне яснота относно настоящото състояние на ефективността на процесите в администрацията на АСП - чрез извършване на подробен функционален анализ на настоящото състояние на администрацията, съгласно разработената Единна методология за провеждането на функционален анализ в държавната

администрация и Наръчник за нейното изпълнение; да се подобри работата на администрацията на АСП в следните аспекти: организация, функционалност, ефективност и ефикасност; да се повиши компетентността и информираността на служителите в администрацията на АСП, по отношение на постоянни дейности по оценка на нейната ефективност и ефикасност; да се постигне висока информираност за реализацията на проекта чрез ОПАК и ЕСФ.

За постигането на поставените проектни цели и съотнасянето на установените при изготвянето на функционалния анализ резултати е изготвен **референтен модел** на администрацията на АСП, спрямо който е анализирано настоящото състояние на администрацията. Референтният модел за организацията и функциите на администрацията на АСП е формулиран въз основа на нормативните изисквания, чийто преглед е извършен в рамките на проекта. С помощта на онлайн базирана информационна система е осъществено анкетно проучване сред над **230** служители на АСП в централно управление и териториалните звена. Проведени са **65** дълбочинни интервюта и **4** фокус групи (София, Русе, Сливен и Мадан). Изготвеният функционален анализ на АСП включва анализ на текущото състояние на звената на Агенцията по отношение на релевантността на функциите, ефикасността и ефективността от дейността им, идентифициране на области за подобрения въз основа на констатациите и изводите от анализа на текущото състояние на администрацията, както и насоки за бъдещото ѝ развитие, формулиране на конкретни препоръки за подобрене в рамките на съответните идентифицирани области за подобрения.

Приоритет № 6.3.:

- *Да се осъществява вътрешен одит на всички структури, програми, дейности и процеси, в съответствие с чл. 13 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор;*
- *Извършване на дейности по укрепване на вътрешния контрол на АСП чрез предоставяне на обективна оценка и препоръки за подобряване на ефективността му; предоставяне на увереност на ръководството на АСП относно правилното, законосъобразно и ефективно управление на програми и фондове на Европейския съюз и Подобряване на разбирането за вътрешен контрол и прилагане изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.*

На база полученото разбиране за целите, приоритетите, дейността и нивото на контрол в Агенцията, през **2015 г.** Дирекция „Вътрешен одит“ си постави следните цели:

- 1) Укрепване на вътрешния контрол на АСП, чрез предоставяне на обективна оценка и препоръки за подобряване на ефективността му;
- 2) Предоставяне на увереност на ръководството на АСП, относно законосъобразното и ефективно управление на бюджетните средства;

- 3) Подобряване на разбирането за вътрешен контрол и прилагане изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
- 4) Повишаване капацитета на дирекцията, чрез провеждане на оценка на качеството и въвеждане на допълнителни процедури, при осъществяване на одитен ангажимент.

За изпълнението на заложените цели през **2015 г.** беше **планирано** да се извършат **58** одитни ангажимента за даване на увереност и **11** за консултиране.

През годината са **изпълнени** общо **82** одитни ангажимента, в т.ч. **61** за даване на увереност и **21** за консултиране - в териториалните структури на АСП, докладвани своевременно на Изпълнителния директор.

Одитните ангажимента за даване на увереност, обобщени по предмета на одита са извършени, както следва:

➤ **40 бр. одитни ангажименти за увереност на системите по начисляването и изплащането на социалните помощи/добавки в ДСП:** Шумен, Велико Търново, Плевен, Луковит, Варна, Поморие, Долни чифлик, Свищов, Троян, Кнежа, Карнобат, Нови пазар, Бобов дол, Долна Митрополия, Горна Оряховица, Ловеч, Добрич, Венец, Бургас, Благоевград, Младост, Белене, Козлодуй, Бяла Слатина, Тополовград, Каварна, Тервел, Септември, Панагюрище, Батак, Пазарджик, Пещера, Велинград, Слатина, Елена, Стражица, Балчик, Чипровци, Лом и Смолян. **Цели:** Съответствие на процеса по начисляването и изплащането на помощи, на основание ЗСП и ЗСПД, с приложимото законодателство и вътрешните правила. Оценяване адекватността и ефективността на СФУК, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства.

➤ **17 бр. одитни ангажименти за даване на увереност относно съответствието на извършените и отразени в ПП за финансово-счетоводни операции, и дали същите осигуряват законосъобразност, достоверност и редовност на ФО.** Одитите се извършиха в **РДСП:** София-област, Плевен, Ловеч, Търговище, Бургас, Велико Търново, Варна, Пловдив, Силистра, Стара Загора, Сливен, Пазарджик, Разград, Видин, Хасково, Русе и Смолян. **Цели:** Оценка на ефективността на вътрешния контрол, по отношение осигуряване на съответствието с действащото законодателство, на извършените и отразените в отчетите финансови и счетоводни операции и дали документирането на финансовите и счетоводни операции осигурява проследяване на всички решения и действия на ръководителя на организацията.

➤ **2 бр. одитни ангажименти за даване на увереност относно разходите по изпълнението на договор за безвъзмездна финансова помощ № BG161PO001/1.1-03/2008/001/002 по Проект „Модернизиране на Дирекция „Социално подпомагане“ – община Шумен“ и договор BG161PO001/1.1-03/2008/001/001, проект „Преустройство на покрив и ремонт на работни помещения в сградата, ползвана от Дирекция „Социално подпомагане“ - община Видин“.** **Цели:** Да се формират констатации (потвърждения), че отчетените от бенефициента разходи, описани във финансовия отчет по договора, са действително извършени, точни и допустими.

Допустимостта на разходите се определя като правилно и коректно изразходване на безвъзмездната помощ, в съответствие със срока, условията и изискванията, заложи в договора за получаване на безвъзмездна финансова помощ.

➤ **Одитен ангажимент за даване на увереност на системата за възлагане на обществени поръчки, с цел:** Оценка адекватността на вътрешните правила и тяхното прилагане и ефективността на контролите, предназначени да осигурят спазване на законовите изисквания в областта на обществените поръчки.

➤ **Одитен ангажимент за консултиране, относно съответствие на утвърдените вътрешни правила на Инспекторат към АСП с действащото законодателство.**

➤ **Одитен ангажимент за консултиране по отношение изпълнението на бюджета на Агенция за социално подпомагане към 31.08.2015 г. и на поетите финансови задължения и планирани ангажименти за 2015 година. Цели на одита:** Да се извърши анализ на изпълнението на бюджета на АСП към 30.09.2015 г.; поетите финансови задължения, които следва да се изпълнят до края на 2015 г.; планираните ангажименти, които предстоят да се извършат в рамките на бюджета за 2015 година.

➤ **12 бр. одитни ангажименти за консултиране относно разходването на бюджетни средства за пътуване с обществен транспорт в РДСП и ДСП.** Одитите са извършени в **РДСП:** *Видин, Смолян, Хасково, Русе, Варна, Шумен, Бургас, Велико Търново, Плевен, Ловеч* и **ДСП:** *Лом и Смолян*. **Цели:** Да се извърши преглед и анализ, относно действията на ръководните длъжностни лица в РДСП, като се даде становище по:

- допустимостта на разходите, извършени на основание чл. 8г от ЗСПД;
- съответствието на пътуванията на служителите с утвърдените графици;
- графика за ползване на служебните автомобили и изплатените разходи за командировка – пътни по този маршрут (вкл. билети);
- маршрута на автомобилите, отразени в пътните книжки, с информацията от GPS-системата и утвърдените графици.

КОНСУЛТИРАНЕ ЧРЕЗ СТАНОВИЩА, МНЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

➤ Възложени бяха **8 бр. одитни ангажимента за консултиране относно проследяване на дадените препоръки при извършените одити през 2015 г. Цели:** Предприети коригиращи действия; Постигнати желани резултати; Ръководителят на одитираната дирекция поел ли е риска от не предприемане на коригиращи действия.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕПОРЪКИТЕ С ЦЕЛ ПОДОБРЯВАНЕ ПРОЦЕСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И КОНТРОЛА

Дирекция „Вътрешен одит“, чрез одитни ангажименти за консултиране, извърши проследяване изпълнението на дадените през 2015 г. **95** бр. препоръки, като се установи, че същите са приети от ръководствата на одитираните структури. С цел подобряване процесите на управление на риска и контрола, които изискват незабавни действия от страна на ръководството и отстраняване на слабостите и грешките са изготвени, утвърдени и представени в срок планове за действие с определени срокове и отговорни лица. Ръководителите са предприели необходимите действия, в резултат на които **към 31.12.2015 г. всичките препоръки са изпълнени.**

Постигнати са желаните резултати за отстраняване на допуснатите слабости и недостатъци, в зависимост от риска, който носят за постигане целите на одитираните процеси.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА СИСТЕМИТЕ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Системите за финансово управление и контрол са съвкупност от всичките процедури и вътрешна организация на планирането, изпълнението на дейността и осъществяването на вътрешния контрол, които допринасят за постигане целите на одитирания обект. Доброто финансово управление и контрол е управленски процес, целящ оползотворяване на ресурсите и организиране на дейностите по начин, който позволява постигане на целите, при съблюдаване на принципите на ефективност, ефикасност и икономичност.

В тази връзка изпълнителният директор на АСП е утвърдил Наръчник на АСП по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и Методическо ръководство при осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност при вземане на решения/извършване на действия в АСП.

Наръчникът, Методическото ръководство, както и съпътстващите вътрешни правила, политики, стратегии, инструкции, решения, заповеди и др., с характер на системи за ФУК са писмени, регистрирани в деловодството на Агенцията, публикувани на интернет страницата на АСП, с достъп за служебно ползване и се прилагат интегрално, при съобразяване на административната йерархия, взаимовръзка и времева рамка на тяхното приемане и влизане в сила. СФУК в АСП подлежат на непрекъснато усъвършенстване и актуализиране.

В резултат на изпълнение на одитната дейност, **изводите за функционирането на системите за финансово управление и контрол в АСП**, са следните:

✚ Интегрираните СФУК създават организация за извършване на проверки за законосъобразност на разходите преди тяхното поемане и извършване, както и двоен подпис, въведени с вътрешно-нормативен акт на ръководителя.

- ✚ Предварителният контрол по направления на дейност в АСП, се осъществява от:
 - финансов контролър, Дирекция „Правна и обществени поръчки“ и др. административни звена в централната администрация, съгласно функционалната компетентност и съответни вътрешно-ведомствени актове;
 - служител, номиниран да изпълнява функциите по финансов контрол, определен от директора на съответната дирекция, чрез издаване на изрична заповед – за териториалните структури на АСП.
- ✚ Процедурата на „двоен подпис“ се прилага за всички случаи на поемане на финансово задължение и при извършване на плащане, с цел даване на увереност, че поемането на задължение/извършване на разход се извършва от оторизирани лица, при спазване на финансовата и бюджетна дисциплина.
- ✚ В одитираните обекти, се съставят досиета за задължение/разход над 10 хил. лв., с цел проследяване на процеса от иницирането до приключването му.
- ✚ Управлението на риска в АСП е непрекъснат процес по определяне, оценяване и наблюдение на различните видове рискове, които се проявяват и които могат да повлияят върху постигането на стратегическите и оперативните цели в публичния сектор, и съответно въвеждането на необходимите контролни дейности за ограничаване на тяхното въздействие до едно нормално равнище.

Действащият Съвет по мониторинг в АСП осъществява цялостно и непрекъснато наблюдение върху действащите вътрешно-ведомствени актове, регламентиращи различни по същност СФУК.

Приоритет № 6.4.:

- *Да се гарантира законосъобразност на административните актове и процедури.*

През **2015 г.** са реализирани следните **дейности**:

- Изготвени правни становища по конкретни казуси, свързани с дейностите в АСП;
- Изготвени доклади, писма и срочно обезпечаване на текущата кореспонденция;
- Изготвени проекти на законови и подзаконови нормативни актове в рамките на работни и експертни групи;
- Участие при изготвянето на методически указания и оказване на съдействие на специализираната администрация при предоставяне на методическа помощ на териториалните подразделения на АСП;
- Изготвени проекти на административни актове и договори;
- Осъществено процесуално представителство по дела, преписки и процедури, по които АСП е страна;
- Изготвяне на правни анализи за приложим правен формат на възлагане на обществени поръчки от АСП, финансирани с публични средства от държавния бюджет;

- Участие при изготвяне на документации за възлагане на обществени поръчки от АСП, финансирани с публични средства от държавния бюджет;
- Участие и цялостно администриране на провеждането на обществени поръчки с възложител АСП, финансирани с публични средства от държавния бюджет;
- Извършване на комплексен предварителен контрол за законосъобразност на програмирането, планирането и възлагането на обществени поръчки с възложител АСП, финансирани с публични средства от държавния бюджет;
- Коректно водене и поддържане на Регистър на обществените поръчки в два раздела: за обществени поръчки, възлагани чрез процедури по ЗОП; за обществени поръчки, възлагани по реда на Глава 8а, във връзка с чл. 14, ал. 4 и ал. 5 от ЗОП;
- Коректно водене и поддържане на Регистър на договорите в два раздела: договори, сключвани с юридически лица, независимо от спецификите в правосубектността им; договори, сключвани с физически лица, независимо от публичния източник на финансиране.

Резултати:

През **2015 г.** Дирекция „Правна и обществени поръчки“ е осъществила многоаспектно правно осигуряване на дейността на АСП, в рамките на функционалните си направления, регламентирани в чл. 10в от Устройствения правилник на Агенцията.

През 2015 г. Дирекция „Правна и обществени поръчки“:

- ✓ е изготвила общо **421** становища по конкретни юридически казуси, касаещи дейността на АСП;
- ✓ участвала е в изготвянето на **305** методически указания, чрез които е подпомогната дейността на териториалните структури на АСП, както и в редица работни групи и експертни екипи;
- ✓ изготвила е и/или е извършила юридическо съгласуване общо на **1 789** броя индивидуални административни актове;
- ✓ е обезпечила и администрирала провеждането на **12** производства по ангажиране на дисциплинарната отговорност на служители от АСП (Централно управление, РДСП и ДСП), съгласно Кодекса на труда и Закона за държавния служител;
- ✓ осъществила е последващ контрол при оспорване по АПК на **56** индивидуални административни актове, касаещи вписване/отказ за вписване в регистъра по осиновяване (изготвени са **20** решения) или в регистъра на приемни семейства (изготвени са **36** решения);
- ✓ участвала е в **58** административни производства по Закона за достъп до обществена информация;
- ✓ изготвила е **2** наказателни постановления по Закона за социално подпомагане, въз основа на актове за установяване на административни нарушения, издадени от Инспектората на АСП;
- ✓ обезпечила е изготвянето и сключването общо на **177** броя договори на различни правни основания (по ЗОП, ЗЗД, ЗДС, ЗОС и др.);

- ✓ обезпечила е методическа помощ и организиране на процесуалното представителство на АСП по различни видове съдебни дела, включително и по **38** броя новообразувани производства пред Комисията за защита от дискриминация;
- ✓ обезпечила е планирането, организирането, осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност и провеждането на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки (ЗОП), финансирани с бюджетни средства, от които **8** открити процедури по ЗОП, **4** процедури на договаряне без обявление, **9** бр. публични покани по чл. 14, ал. 4, т. 2 във връзка с Глава 8а от ЗОП и възлагания по реда на чл. 14, ал. 5 от ЗОП. Всички обществени поръчки са приключили в законосъобразен формат със сключване на договори, като няма отменени от КЗК или ВАС решения за избор на изпълнител;
- ✓ обезпечила е коректното водене на Регистъра на договорите, Регистъра на обществените поръчки и на Регистъра на упълномощителните актове в АСП.

Приоритет № 6.5.:

- *Процесът на планиране, мониторинг, оценка и бюджетиране да е базиран на резултатите от дейността на АСП.*

Със Закона за държавния бюджет за **2015 г.** и коригираният бюджет към м. декември бяха утвърдени общо средства в размер **990 120 883 лв.**, за Агенцията за социално подпомагане, от които администрирани разходи – **925 913 699 лв.** и ведомствени разходи – **64 207 184** лева.

През 2015 г. са направени администрирани разходи в размер на 911 910 571 лв. по утвърдените програми, а общо направените разходи са в размер на 979 724 952 лева.

Във връзка с управление на бюджетния процес се изготвят периодични (тримесечни) анализи с натурални и стойностни показатели по видове помощи и закони. Текущо през годината са изготвени и анализи за очакваното изпълнение на бюджета по елементи от ЕБК и в програмен формат на АСП.

Изготвени са справки и разчети за недостига на лимит във връзка с вземане на управленски решения за максимално ефективно насочване на бюджетните средства.

Оптимизирана и повишена е ефективността на социалните разходи до края на 2015 година.

Постигната е оптимална социална защита на уязвимите групи от населението при рестриктивен бюджет.

Участие в управлението на бюджетния процес на делегираните от държавата дейности по отношение на дългосрочното и краткосрочно планиране на натуралните и стойностни показатели в системата на социалните услуги, чрез навременно предоставяне на

необходимата информация на МТСП и МФ в съответствие с разпоредбите на решенията на МС за бюджетната процедура.

В изпълнение на горното са изготвени справки и разчети за необходимото нарастване на единните стандарти във връзка с нарастване на разходите за минимална работна заплата и индекса на нарастване на другите разходи, проектобюджети за 2016-2018 г. и проектобюджет за 2016 година.

ИЗГОТВЕНИ АНАЛИЗИ, ИНФОРМАЦИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГНОЗИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ОТ АСП

През **2015 г.** дейността беше насочена към изготвянето на обективни анализи, информации, планове и прогнози, отнасящи се до реализираните от териториалните подразделения мерки и задачи в изпълнение на политиките, свързани с дейностите по социално подпомагане, социалните услуги и закрила на детето, в т.ч. и от звената в централната администрация.

В рамките на календарната година са изготвени следните **16 анализа, отчитащи ефекта от настъпили изменения в нормативната уредба, както и прилаганата от дирекциите практика по изпълнение ѝ:**

❖ Въз основа на анализиранияте статистическите данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на децата през м. януари е изготвен **годишния Анализ на изпълнението на натуралните и стойностните показатели на политиките в областта на социалната закрила и равните възможности, социално включване и интеграцията на хора с увреждания** за периода януари – декември 2014 година.

❖ За конкретни периоди на 2015 г.: **първо тримесечие, първо полугодие и към 30.09.2015 г.,** са изготвени **3-те анализа за текущото изпълнение на натуралните и стойностните показатели през годината.**

❖ **4 тримесечни анализа за дейността на РДСП** през отчетната година, на база представени от регионалните дирекции отчети, които показват конкретни добри практики при изпълнението на социалните политики, в т.ч. динамика и наблюдавани тенденции - по области и обобщено за страната. За тримесечното отчитане на РДСП през 2015 г. е изготвен актуализиран макет.

❖ **Анализ за дейността на регионалните дирекции за социално подпомагане** (чл. 14 от Устройствения правилник на АСП) - **обобщения и изводи** на отдел „Анализ, планиране и прогнозиране“ (АПП) при дирекция „Анализ, административно и информационно обслужване“ (Д ААИО), от информацията в представените в АСП отчети за дейността на регионалните дирекции за социално подпомагане за **първо тримесечие на 2015 г.,** както и отчетите от **2014 г.;**

❖ Анализ на отпускнатите **еднократни целеви помощи за ученици** по реда на чл. 10а от Закона за семейни помощи за деца **за учебната 2014/2015 г.** (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до приключване обработването на всички документи; текуща седмична информация е предоставяна на МТСП);

❖ Анализ за **изпълнението на Наредба** № РД-07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда **за отпускане на целевата помощ за отопление през отоплителен сезон 2014/2015 г.** (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до приключване обработването на всички документи; текуща седмична информация е предоставяна на МТСП);

❖ Сравнителен анализ по изпълнението на програмите за **социално подпомагане** за периода **2011 - 2014 г.**;

❖ Анализ за развитието на **социалните услуги за възрастни хора**, делегирани от държавата дейности за периода **2011 – 2013 г.**;

❖ Анализ на изпълнението **процеса на деинституционализация чрез прилагане на дейностите по закрила на детето** за периода **2011 – 2014 г.**;

❖ Анализ по **предприетите действия за деца в приемни семейства, за които настаняването е прекратено** (през **2013 г., 2014 г. и I-во шестмесечие на 2015 г.**);

❖ Анализ на **изпълнението на Наредба** № Н-19 от 02.12.2008 г. за условията и реда **за освобождаване на лица** с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст **от винетни такси** при ползване на републиканските пътища, във връзка с измененията и допълненията, в сила от 01.06.2014 година.

Ежемесечно е осъществяван **мониторинг на отчетните данни** по социално подпомагане, семейните помощи за деца, социални услуги и дейностите по закрила на детето (данните се представят от РДСП). **Обобщена информация** за натуралните и стойностните показатели се предоставя всеки месец **на МТСП**, необходима за ефективното изпълнение на възложените функции и задължения на Дирекция „Социално включване“.

Всеки месец се **актуализира информацията за функциониращите социални услуги**, делегирани от държавата дейности, публикувана на официалната интернет страница на АСП.

Събирана и обобщавана е справка относно **лицата, идентифицирани като жертва на трафик**, както и информация за броя на **идентифицираните жертви на домашно насилие** (на всеки три месеца по подадени данни от РДСП).

Всяко тримесечие се обобщава информация за **дейността на ЦОП и ЦСРИ** (предоставена от РДСП), в т.ч. капацитет, реален брой преминали лица, персонал (по щат и заети, часова заетост на специалистите).

Изготвени са **96 информации и прогнози**, съдържащи аналитични данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето – във връзка с

конкретни преписки по искане на МТСП, МС, МФ, ДАЗД и други институции, НПО, както и за нуждите на дирекциите в централната администрация. **Например:**

- Периодични прогнози за очакваното изпълнение на натуралните и стойностните показатели за 2015 г.;
- Бюджетна прогноза 2016 - 2018 г. (в изпълнение на Решение № 62/30.01.2015 на МС);
- Средносрочна бюджетна прогноза за трансферите за здравното осигуряване на лицата, които се осигуряват за сметка на държавния бюджет за периода 2016-2017 г.;
- Обобщена информация за възможностите за обособяване на допълнителни работни места в определи ДСП на база предоставена от РДСП информация за сградния фонд на ДСП и ИРМ и съвместното ползване с други структури на МТСП;

На МТСП и други държавни институции е предоставяна информация - **от компетентността на АСП (отчетни данни, предложения, прогнози)**, и във връзка с:

- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) - отчитане на напредъка по изпълнението на плана към Националната стратегия за реинтегриране на ромите (2014-2020 г.);
- Отчет на изпълнението на Националния план за действие по инициативата „Десетилетието на ромското включване 2005-2015 г.“;
- Предложения за дейности по съответни мерки в изпълнение на Програмата на Правителството за стабилно развитие на Република България 2014-2018 г.;
- Информация по изпълнението на заложените мерки в План за действие за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания (2014-2015);
- Отчет на степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на АСП за периода януари – декември 2014 г.;
- Предложение за въпроси/теми за обсъждане за изготвянето на работна програма на Съвета за административна реформа;
- Информация за Годишния отчет за дейността по Националната програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите за 2014 г.;
- Предложения за мерки, които да залегнат в План за действие за изпълнение на Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2015-2020);
- Информация за Годишния доклад за младежта (за 2014 г.), и за Плана за 2015 г. по изпълнение на Национална стратегия за младежта (2010-2020);
- Отчет за 2014 г. по изпълнението на Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете;
- Отчет за 2014 г. на дейностите и мерките в Плана по изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.);
- План за 2015 г. на АСП за мониторинг на изпълнението на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България;

- Предложения за мерки през 2016 г., които ще оказват въздействие върху демографското развитие;
- Предложения по Годишния план за 2015 г. за изпълнение на Национална програма за защита при бедствия (2014-2018 г.);
- Предложения за цели и приоритети, мерки, услуги (действия или функции) – за разработването на проекти на Стратегия за децентрализация (2016-2025 г.) и Програма за изпълнението на Стратегия за децентрализация (2016-2019 г.);
- Отчет за дейността на АСП, заложен в Приложение № 7 към Програмата за структурни и функционални реформи на МТСП;
- Предложения по проект на Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност;
- Предложения за Годишната план-програма за сътрудничество и взаимодействие, съгласно чл. 10 от Споразумение между МВР и МТСП с цел повишаване на ефективността на превенцията на престъпността и правонарушенията.

Изготвени са **34 информации, съдържащи аналитични данни по социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето**, по постъпили **заявления за достъп до обществена информация**, за които са издадени разрешения за предоставяне. Предоставена е подробна **статистическа информация по 23 питания** от медии и от Пресцентъра на МТСП.

Изготвени са и са **обобщени следните документи**, отнасящи се до дейностите, изпълнявани от Агенция за социално подпомагане:

- Отчет за административните услуги, извършени от териториалните поделения на АСП през 2014 г.;
- Справки за натовареността на служителите през 2014 г. - от отделите „Закрила на детето“, „Хора с увреждания и социални услуги“, „Социална закрила“ (в т.ч. по ЗСПД), публикувани на вътрешната интернет страница на АСП;

Във връзка с посещения на ръководството на МТСП в административните области са изготвени **24 бр. Информации** относно социалното подпомагане и услуги на лица и семейства, за дейностите по закрила на детето и изпълнението на проектите с национално покритие.

Ежемесечно се обобщават **отчетите и работните програми на дирекциите** в Централното управление, като обобщените отчети и работни програми (**по 12**), се публикуват на вътрешната интернет страница на АСП и се предоставят на МТСП.

Актуализирани са **Вътрешните правила за планиране, мониторинг и оценка в АСП**. В съответствие с утвърдената Система за управление на риска са изготвени **План за управление на риска** и **План за управление на остатъчния риск** – за 2015 година.

В изпълнение на чл. 33а от Закона за администрацията са изготвени **Отчет за изпълнение на целите за 2014 г. и Цели на администрацията за 2016 година**.

При поискване от МТСП, предоставяна е актуална **информация по изпълнението** на натуралните и стойностните показатели във връзка със социалната закрила, семейното подпомагане и услугите в общността - отчетни данни, в изпълнение на **Годишния план по Националната програма за реформи „Европа 2020“**.

На официалната интернет страница са публикувани **Годишния оперативен план на АСП за 2015 г.** и актуализирания **Стратегически план на АСП за периода 2014-2018 година**.

Приоритет № 6.6.:

- Да се осигури ефективна координация между всички нива, чиито дейности, имат задължения по спазването на законодателството и финансовата дисциплина в АСП.

Съгласно промените и изискванията на Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД), Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца (ППЗСПД), със заповед на изпълнителния директор на АСП са утвърдени **Вътрешни правила за администриране и осчетоводяване на предоставянето на семейни помощи в натура по закона за семейни помощи за деца**. Настоящите Вътрешни правила регламентират организацията на заявяване, отпечатване, съхраняване, разпространение, осчетоводяване, отчитане, анулиране и унищожаване на ваучери за получаване на отпуснати семейни помощи в натура от Агенция за социално подпомагане .

Дадени са **указания** съгласно Сметкоплана на бюджетните организации и указания на Министерство на финансите с цел обезпечаване на единен подход при счетоводно отразяване на АСП и във връзка с изискването на т. 85, т. 86 от ДДС №14/2013 г. на МФ и т. 30 от ДДС №11/2013 година. Дадени са допълнителни указания във връзка със задбалансово отчитане на поети ангажименти за разходи – социални помощи, изплатени под формата на предоставен аванс на доставчика.

Всички указания на АСП във връзка с осчетоводените разходи с ЕБК са сведени до знанието на териториалните структури в съответствие с установения ред.

Предприети са необходимите мерки за отстраняване на констатираните от одитния екип пропуски, относно начина на комуникация с териториалните поделения на АСП.

Приоритет № 6.7.:

- Да се оптимизира процеса, свързан с осъществяването на специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги;
- Осъществяване на специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги.

Инспекторатът към Изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане реализира своите функции въз основа на дадените му правомощия в Закона за социално подпомагане, Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане и Устройствения правилник на Агенция за социално подпомагане.

Инспекторатът осъществява специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане. Обект на контрол е дейността на териториалните поделения на АСП, специализираните институции за социални услуги и социалните услуги, предоставяни в общността.

През **2015 г.** са **планирани** общо **319 проверки**. Всички планирани проверки са извършени. **Реализирани** са общо **488 проверки**, включително 1 проверка в Централно управление на АСП. Разпределението на извършените проверки по видове е както следва:

- **Комплексни проверки – 93**, в т.ч.
 - Комплексни проверки в териториални поделения на АСП – **49**, от които **47** в Дирекции “Социално подпомагане” и **2** в Регионални дирекции за социално подпомагане;
 - Комплексни проверки в специализирани институции и социални услуги в общността – **44**;
- **Мониторинг – 86**, в т.ч.:
 - Мониторинг относно средната годишна заетост и разходване на средствата от ЕРС – **51**;
 - Мониторинг по утвърдена методика за контролната дейност – **35**;
- **Проверки по изпълнение на задължителни предписания – 24**, в т.ч.:
 - Дирекции „Социално подпомагане” – **15**;
 - Специализирани институции за социални услуги – **9**;
- **Тематични проверки – 175 бр.** (по единадесет теми);
- **Проверки на проекти, финансирани от Фонд “Социална закрила” – 9**;
- **Проверки по сигнал – 98**, в т.ч.:
 - Регионални дирекции за социално подпомагане и дирекции “Социално подпомагане” – **66**;
 - Специализирани институции за социални услуги – **20**;
 - Социални услуги в общността – **12**;
- **Проверка, относно дейността на служителите в отдел „Закрила на детето” в дирекция „Социално подпомагане” – 2 бр.**;
- **Проверки по прилагането на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси – 1.**

Запазва се броят на извършените комплексни проверки в териториалните поделения на АСП – **49 през 2015 г.** срещу 48 комплексни проверки през 2014 година.

През 2015 г. **най-често срещаните пропуски и нарушения** в териториалните поделения на АСП са свързани с прилагане на Вътрешните правила за условията и реда за придобиване, предоставяне, зачисляване, отчитане, поддържане и ползване на автомобилната

техника на АСП и Вътрешни правила за информационно-деловодната дейност и документооборота в териториалните поделения на АСП, както и в работата по случаи на деца в риск на отделите „Закрила на детето“.

Извършените **44** комплексни проверки в Домове за стари хора през 2015 г. показват, че в част от проверените специализирани институции има наличие на течове, влага, старо и недостатъчно обзавеждане, недостатъчно санитарни възли и същите се нуждаят от извършване на ремонти, с оглед по-качествено предоставяне на социалната услуга. В специализираните институции с по-голям капацитет при извършените комплексни проверки се наблюдава неспазване на Методиката за определяне длъжностите на персонала в специализираните институции и социални услуги в общността, което не винаги води до понижаване на качеството на услугата.

През 2015 г. е нарастнал броят на извършените тематични проверки от 148 проверки през 2014 г. на **175 през 2015** година. Извършването на тематични проверки дава възможност за осъществяване на ефективен и качествен контрол по законосъобразното прилагане на определения нормативен акт или нормативно основание. В резултат на извършените тематични проверки, относно законосъобразното прилагане на чл. 42г от ЗИХУ и чл. 28 от ППЗИХУ в **11** ДСП през месец май е изготвена докладна за промяна в нормативната уредба във връзка с извършените тематични проверки по законосъобразното прилагане на чл. 42г от ЗИХУ и чл. 28 от ППЗИХУ.

Извършеният мониторинг в **21** специализирани институции за възрастни хора с физически увреждания показва, че в част от тях е необходимо подобряване на качеството на социалните услуги и условията на живот на потребителите.

В резултат на мониторинга, относно средната годишна заетост и разходване на средствата от единния разходен стандарт за финансиране на делегираните от държавата дейности, чрез общинските бюджети в **51** специализирани институции и социални услуги, предоставяни в общността, както и предложеното намаление на капацитета и закриване на част от проверените институции, са реализирани значителни икономии на средства от държавния бюджет.

Въз основа на направените констатации и изводи в констативните протоколи и докладите от извършените проверки, и с цел отстраняване на допуснатите пропуски и нарушения са дадени общо **1788 задължителни предписания** и **436 препоръки** за отстраняване на допуснатите пропуски и нарушения.

През 2015 г. е **намалял** броят на съставените Актове за установено административно нарушение, на основание чл. 37, ал. 1 от Закона за социално подпомагане, като за 2014 г. техният брой е бил 11, а през **2015** г. са съставени **6 Акта**.

Увеличил се е броят на служителите от териториалните поделения на АСП, за които са дадени предложения за налагане на административни наказания – през 2014 г. е поискано образуване на дисциплинарно производство за 13 служители, през **2015** г. техният брой се е

увеличил **почти 3 пъти – 36 служители**, основно за допуснати пропуски и нарушения по прилагането на: нормативната уредба - ЗСП, ЗСПД, Правилата за отпускане и изплащане на социални помощи, Наредба № РД 07-5/16.05.2008 г., пропуски и слабости в работата на служителите от отделите „Закрила на детето“.

През 2015 г. чрез интернет страницата на Комисията за превенция и противодействие на корупцията на МС и чрез информационно-делеводната система на АСП са постъпили **109 сигнала**, по които са извършени **98 проверки**. Само **2** от тях са съдържали твърдения за корупция, които при извършените проверки не са потвърдени. Останалите сигнали се отнасят предимно за незаконни или неправомерни действия или бездействия, административно законово нарушение, лошо отношение на служители и др. Резултатите от извършените проверки за корупция и конфликт на интереси са оповестени на официалната интернет страница на Агенцията за социално подпомагане.

За отчитане на извършената работа от Инспектората са изготвени и предоставени тримесечни доклади. Месечни отчети са предоставени на ръководителя на Инспектората в Министерството на труда и социалната политика. Констатираните пропуски и нарушения са анализирани, с цел превенция на повторното им допускане, повишаване качеството и уеднаквяване на работата в дирекциите.

През месец октомври 2015 г. е извършено **анкетно проучване** за оценка на корупционния риск, включващо всички териториални структури на АСП. Вследствие на извършеното проучване е изготвен **анализ и оценка** на корупционния риск и са набелязани дирекциите, намиращи се в средна и сравнително висока степен на риск.

Приоритет № 6.8.:

- *Да се осигурят условия по осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите във връзка с изпълнението на държавната политика в областта на социалното подпомагане и социалните услуги, както и дейностите по закрила на детето;*
- *Осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите за изпълняваните от АСП политики през 2015 г.*

В изпълнение на задачата обществеността да бъде информирана за изпълнението на държавната политика в областта на социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето през **2015 г.** екипът на отдел „Връзки с обществеността“ е осъществил над **180** тематични участия на експерти, преобладаващо от Централното управление на АСП. По заявки на медии са предоставени и над **140** писмени информации и подробни статистически справки. Може да се отбележи значително увеличение на медийните изяви в сравнение с 2014 г. (**322** през 2015 г. срещу 220 през 2014 г.), макар и количествените

показатели да не са водещ фактор в специфична дейност като информиране на обществеността. По-широкият интерес и медийна активност намират обяснение в осъществените **промени в социалното законодателство**, респективно дейността на АСП и последващият обществен и медиен интерес. Пример за това са промените **от края на юли в Закона за семейни помощи за деца** и необходимостта те да бъдат обяснени в контекста на ангажиментите на Агенцията. Друг фактор са **изпълняваните от АСП проекти** с евросредства, отново подлежащи на голямо обществено внимание: „И аз имам семейство“, „Нови възможности за грижа“, операциите по Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014-2020 г., по която Агенцията е Управляващ орган. Процентно **най-големият интерес бе насочен към теми от социалното подпомагане**, което е изместване на тенденцията от предходни години, когато в центъра на вниманието бяха дейностите по закрила на детето - за съжаление, преди всичко, заради конкретни казуси на насилие върху деца и последващите мерки за закрила.



През **2015 г.** бе съхранена тенденцията за **все по-голяма ангажираност на експерти от териториалните структури** на Агенцията, когато характеристиката на медийните заявки касае **конкретни казуси или статистика с регионални измерения**. С тази трайна и позитивна тенденция до голяма степен е преодолян отживелият модел на медийна комуникация – по даден казус да се осигурява информацията от съответната служба, а „говорител“ да бъде експерт от Централното управление или звеното за връзки с обществеността.

Основно ПР-средство, освен целевите експертни участия по основните теми, остават и **ежемесечните пресконференции на екипите на регионалните дирекции** за социално подпомагане, установени още от 2006 г. като начин за представяне на актуални акценти в

дейностите на регионалните структури на АСП. Тези пресконференции за **2015 г.** са от порядъка на **250** годишно за **26** регионални дирекции за социално подпомагане.

Прессъобщенията на официалната интернет-страница на АСП запазват профила си на традиционна, но категорично ефективна ПР-техника, доколкото чрез тях се спазва важният принцип информацията да е меродавна и от първоизточника, което елиминира или поне значително намалява рисковете от спекулации и неправилна интерпретация. Макар и по-малко на брой в сравнение с 2014 г. (**65** срещу **80**), информацията в менюто „Новини“ на уебсайта на АСП бяха **по-целенасочени и повече отговарящи на значим обществен интерес**, за което говори фактът, че се ползват и цитират в десетки информационни средства – средно **над 40** отделни печатни и електронни медии и информационни сайтове и значително повече, когато става дума за прагматична информация като: динамика и крайни резултати от кампаниите за целево енергийно подпомагане и целева помощ за първокласници; промени в нормативната уредба; действия на службите по казуси от сферата на закрила на детето. И тук **преобладаващата тематика** е от сферата на **социалното подпомагане**:



През **2015 г.** продължи осъществяването на непрекъснат **медиа-мониторинг** на над **600** информационни източника, което позволява изготвянето на минимум два ежедневни бюлетина с публикации, касаещи дейността на АСП и нейните териториални структури. Този важен ресурс позволява оперативна реакция при проблем, изискващ спешни действия или разяснения от страна на регионалните структури.

Най-активен интерес към дейностите на АСП през **2015 г.**, изразен като заявки за участия или искане на писмена информация, има (както и през 2014 г.): Нова телевизия с **52** заявки, следва БТВ – **42**, БНТ – **33**, ТВ 7 и Нюз 7 – **21**. От радиостанциите най-активни са БНР – **22**, и Дарик радио – **13** заявки. При печатните медии подчертан е интересът на групата „Телеграф“ и „Монитор“ – **30** запитвания и заявки за интервюта, включително на

изпълнителния директор на АСП. Анализът за **2015 г.** показва, че АСП огласява своите послания в огромен процент чрез националните информационни лидери.



През **2015 г.** по реда на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) са подадени **98** (при 90 през 2014 г.) **заявления за достъп до обществена информация**, като **56** са постъпили в писмена форма и **42** по електронен път. Издадени са **58** решения за предоставяне на пълен достъп, като от тях на граждани - **16**, медии - **2**, НПО - **25**, фирми - **13**, Парламент и банкова институция - по **1**. Уведомителните писма са **40**, като от тях на граждани - **29**, НПО - **4**, фирми - **2**, държавни и общински администрации - **5**. За **4** заявления е удължен срокът за отговор поради голямото количество искана информация и необходимостта от допълнително време за нейното събиране, обобщаване и изготвяне на отговора на заявителя. Останалите **94** отговора са предоставени в определения от закона срок. **Темите**, които преобладават в заявленията, се отнасят до: достъп до досиетата на деца, социални доклади и протоколи от работни срещи; национална статистика относно отпускане на медицински изделия и помощни средства; отчетни доклади за предоставяне на помощи и изплатени средства по различните нормативни документи; статистика за децата в специализирани институции - брой, капацитет; осиновявания; деца с увреждания; приемна грижа.

Приоритет № 6.9.:

- *Да се осигурят условия за прилагане и развитие на електронното управление и информационно-комуникационните технологии в системата на АСП.*

**ПРОЕКТИРАНЕ, РАЗРАБОТВАНЕ И ВНЕДРЯВАНЕ НА СОФТУЕР
ЗА ИНТЕГРИРАНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ**

Изграждане на автоматизирана информационна система

Дейностите се извършват в изпълнение на **проект BG051PO001-6.2.01 „Разработване и внедряване на информационни системи и бази-данни, обслужващи системата за социално подпомагане, предоставяне на социални услуги и социално включване“** по Приоритетна ос 6 - ОП РЧР 2007-2013.

В изпълнение на Договор № BG051PO001-6.2.01-ДО01/2 от 14.01.2013 г. се използва изградената обща Интернет свързаност в централната администрация на АСП и териториалните дирекции, посредством две оптични, независими трасета, всяко с капацитет от 1000 Mbps и осигуряване на Back-up (резервираност), на централната администрация на АСП.

Подписан е договор № BG051PO001 – 6.2.01-ДО01-1/13.05.2014 г. с предмет **„Изграждане и поддържане на Интегрирана информационна система на АСП“** със срок за изпълнение **14 месеца**. В резултат на изпълнението на дейността по договора:

- Изгради се Интегрирана информационна система на Агенцията за социално подпомагане (**ИИС на АСП**), включваща:
 - Модул (подсистема) – „Социално подпомагане“;
 - Модул (подсистема) – „Социални услуги и социално включване“;
 - Модул (подсистема) – „Закрила на детето“;
 - Централизирана база данни – ЦБД,
- Обучение: Проведено е присъствено обучение на **180** ключови потребители за работа с ИИС и дистанционно обучение на **4 016** обучаеми (служители на АСП) за запознаване с разработената информационна система. Разработен е специализиран модул, осигуряващ дистанционното обучение, който се интегрира в ИИС на АСП.
- Миграция на данни от съществуващи системи: разработен специализиран модул на ИИС на АСП. Модулът позволява на служители на АСП, притежаващи съответните права да извършват прехвърлянето на данни от старите системи в ИИС на АСП.
- Инсталация на системата: Извърши се инсталация на системните компоненти на ИИС на АСП, включително базови софтуерни и приложни софтуерни компоненти. Извърши се зареждане на базовите системни данни (номенклатури и класификатори), извърши се конфигуриране и настройка на системата за постигане на максимално качество на функциониране. Създадоха се потребителите на система, изпълняващи ролята на администратори в ДСП, РДСП и Централно управление на АСП.

Подобряване на техническото обезпечаване на АСП

С цел обезпечаване работата на разработената ИИС на АСП и подобряване на техническото обезпечаване на дирекциите е **доставено следното оборудване:**

- **Блейд инфраструктура** в Централно управление на АСП;
- **2 800** компютърни конфигурации;
- **450** мултифункционални устройства;
- **750** лазерни принтери.

Извършени са услуги по инсталация, конфигуриране, тестване и въвеждане във функционална експлоатация на техническото оборудване в Централно управление и териториалните поделения на АСП.

През **2015 г.** са **актуализирани и променени програмните продукти** за социално подпомагане в дирекциите „Социално подпомагане“, във връзка с изменения на нормативната уредба (Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейни помощи за деца, Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане, Наредба № 18 от 22.10.2007 г. за условията и реда за разпределяне на храни от интервенционни запаси за най-нуждаещи се лица, Правилника за прилагане на Закона за семейни помощи за деца, ПМС № 42/27.02.2014 г., Наредба РД-07-5/2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление; Наредба № Н-19 от 2.12.2008 г. за условията и реда за освобождаване на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст от винетни такси при ползване на републиканските пътища).

С цел подобряване комуникацията на АСП и териториалните поделения активно се поддържа и актуализира **вътрешен форум** за служителите на териториалните поделения на АСП.

Подобряване на информационния обмен на данни в АСП и териториалните поделения

Осигурен е **Електронен обмен на данни** в областта на социалната сигурност по Регламент 883/2004 година. Инсталирана е мрежова система за регулиране на интернет трафика на потребителите и контрол на използваните от тях приложения.

Реализиран и осигурен е на **100% достъп** до Национална база данни „Население“, Агенция по вписванията, НАП, НОИ и Агенция по заетостта - на база на подписани споразумения с държавните институции за предоставяне на информация по електронен път (НАП, ГД ГРАО, НОИ, Агенция по заетостта и др.), свързана с дейността на АСП.

Създадена е организация по **предоставяне на ежемесечна информация** на териториалните дирекции:

- ✓ от НОИ информация: за размера на изплащаните обезщетения за безработица; за размера на изплащаните парични обезщетения и помощи от ДОО; относно размера на изплатените пенсии;
- ✓ от ГД ГРАО - информация за починалите лица през предходния месец.

Поддържан е **актуален регистър** за издадените цифрови сертификати за УЕП, съгласно Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите. През **2015 г.** са подновени **250** сертификата за УЕП на директори и служители на териториални дирекции.